

Ocena programowa
Profil praktyczny
Raport Samooceny

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

ul. Chodkiewicza 30

85-064 Bydgoszcz

Kierunek: Socjologia

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Socjologia

1. Poziom studiów: studia pierwszego stopnia
2. Forma studiów: studia stacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}: nauki socjologiczne [100%, 180 ECTS]

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
nauki socjologiczne	180	100%

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
--	--	--	--

¹ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

² Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

<p>Nazwa podstawowej jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek studiów: Instytut Komunikacji Społecznej i Mediów</p> <p>Nazwa kierunku studiów: socjologia Poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia Profil kształcenia: praktyczny</p>		
Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się (kod składnika opisu)
	Efekty kierunkowe	
	WIEDZA	
KW_01	zna podstawowe pojęcia, terminy i terminy socjologiczne, antropologiczne, ekonomiczne i psychologiczne	P6S_WG
KW_02	zna podstawowe teorie i paradygmaty socjologiczne	
KW_03	ma podstawową wiedzę o różnych grupach społecznych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących	
KW_04	ma elementarną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych (mikrostruktury, makrostruktury) i instytucjach społecznych	
KW_05	ma elementarną wiedzę o procesach zmian społecznych	
KW_06	ma wiedzę o procesach, prawidłowościach i zakłóceniach komunikowania interpersonalnego i społecznego	
KW_07	ma wiedzę o głównych subdyscyplinach socjologii oraz rozumie zależności zachodzące między nimi	
KW_08	zna metody, techniki i narzędzia właściwe socjologii	
KW_09	zna i rozumie podstawowe etapy procesu badawczego	
KW_10	ma podstawową wiedzę o socjologii jako nauce i jej miejscu w systemie nauk społecznych	
KW_11	rozumie relacje między jednostką a społeczeństwem	
KW_12	zna podstawowe zasady rządzące społecznym zachowaniem człowieka	

KW_13	ma wiedzę o biologicznych, kulturowych i ekonomicznych podstawach życia społecznego	
KW_14	ma podstawową wiedzę dotyczącą mechanizmów życia gospodarczego	P6S_WK
KW_15	zna pojęcie własności intelektualnej i zasady jej wykorzystania	
	UMIĘTNOŚCI	
KU_01	potrafi opisać i zinterpretować rzeczywistość społeczną w kategoriach socjologicznych	P6S_UW
KU_02	posiada umiejętność analizowania współczesnych zjawisk społecznych za pomocą teorii socjologicznych	
KU_03	posiada umiejętność rozumienia oraz analizowania przyczyn i konsekwencji konkretnych procesów i zjawisk socjologicznych, kulturowych, politycznych i gospodarczych	
KU_04	potrafi dobierać metody adekwatne do określonych problemów	
KU_05	konstruuje narzędzia badawcze charakterystyczne dla socjologii	
KU_06	potrafi wskazać obszary wykorzystania badań, kierunki dalszych badań	
KU_07	samodzielnie planuje i realizuje projekty badawcze	
KU_08	wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej socjologa	
KU_09	potrafi samodzielnie napisać esej oraz pracę dyplomową na podstawie dobranej literatury socjologicznej	
KU_10	potrafi w sposób klarowny i precyzyjny wypowiadać się i uzasadniać swoje poglądy	
KU_11	opracowuje, interpretuje i prezentuje wyniki z badań	
KU_12	potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2	
KU_13	planuje i organizuje pracę – indywidualną oraz zespołową	P6S_UO
KU_14	potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się	P6S_UU

	KOMPETENCJE	
KK_01	uznaje znaczenie wiedzy z zakresu socjologii dla lepszego zrozumienia rzeczywistości społecznej	P6S_KK
KK_02	docenia znaczenie zdobytej wiedzy w rozwiązywaniu problemów praktycznych	
KK_03	docenia znaczenie zdobytej wiedzy dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych	
KK_04	jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach	P6S_KO
KK_05	jest gotów do podjęcia działalności na rzecz środowiska społecznego i interesu publicznego	
KK_06	jest gotów do działania w sposób przedsiębiorczy	
KK_07	wykazuje gotowość do podejmowania wyzwań zawodowych	P6S_KR
KK_08	jest świadom istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych	
KK_09	jest przekonany o wadze profesjonalnego zachowania i przestrzegania zasad etyki zawodowej	
KK_10	jest przygotowany do kontynuowania kształcenia na magisterskich studiach II stopnia z zakresu socjologii	

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Andrzej Tarczyński	dr hab. / prof. uczelni / Kierownik Katedry Socjologii Kultury i Komunikowania
Marta Jaskulska	dr / adiunkt / członkini Rady Kierunku Socjologia / opiekun kierunkowy praktyk
Aleksandra Nowakowska-Kutra	dr / adiunkt / przewodnicząca Rady Kierunku Socjologia
Anna Garczewska	dr / adiunkt / zastępca dyrektora IKSIM ds. kształcenia

SPIS TREŚCI

<u>Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów</u>	3
<u>Prezentacja uczelni</u>	7
<u>Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym</u>	7
<u>Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się</u>	7
<u>Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się</u>	10
<u>Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie</u>	15
<u>Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry</u>	18
<u>Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie</u>	21
<u>Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku</u>	27
<u>Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku</u>	29
<u>Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia</u>	30
<u>Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach</u>	31
<u>Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów</u>	33
<u>Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów</u>	36
<u>Część III. Załączniki</u>	38
<u>Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów</u>	38
<u>Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających</u>	43

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego (UKW), jest uczelnią będącą spadkobierczynią swoich poprzedniczek: Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego (2000-2005), Wyższej Szkoły Pedagogicznej (1974-2000) i Wyższej Szkoły Nauczycielskiej (1969-1974). Najszybszy rozwój rozpoczął się po roku 1989, kiedy to wzrosła liczba studentów oraz potencjał kadry naukowej, a charakter uczelni ulegał zmianie, wykraczając poza ramy uczelni pierwotnie pedagogicznej.

UKW w Bydgoszczy jest dynamicznie rozwijającą się uczelnią, kształcąca blisko 7500 studentów, co czyni ją największą w mieście i drugą w regionie kujawsko-pomorskim, nie tylko pod względem liczby studentów i absolwentów, ale również zarówno pod względem liczby profesorów i liczby oferowanych kierunków studiów. Wiedzę studentom przekazuje ponad 650 nauczycieli akademickich. Obecnie w UKW badania naukowe są prowadzone w 19 dyscyplinach, a struktura obejmuje 13 wydziałów i 6 instytutów (stan na 5.10.2022 – ze względu na parametryzację struktura UKW podlega zmianom). Bogatą ofertę edukacyjną tworzy ponad 60 kierunków studiów, wśród których już od kilkunastu lat jest socjologia.

W ramach uczelni pierwotnie istniał jedynie niewielki Zakład Socjologii. Po roku 1990 powstała, w ramach struktur Wydziału Humanistycznego, samodzielna Katedra Socjologii. Przez wiele lat pracownicy Katedry prowadzili badania naukowe oraz realizowali zajęcia dydaktyczne z zakresu socjologii ogólnej i wybranych subdyscyplin socjologicznych na licznych kierunkach, zaznaczając swą obecność na wszystkich wydziałach uczelni. W roku akademickim 2008/2009 nastąpiło uruchomienie studiów licencjackich w zakresie socjologii w ramach ówczesnego Wydziału Administracji i Nauk Społecznych UKW, którego Katedra Socjologii była jednostką składową. Obowiązujące wówczas minimum kadrowe było podstawą do zatrudnienia dla obsady zajęć na kierunku socjologia 2 pracowników samodzielnych (ze stopniem doktora habilitowanego) oraz 4 (a później 5) adiunktów. Od 1 października 2019 roku, nastąpiła zasadnicza zmiana struktury organizacyjnej UKW, gdzie w miejsce dotychczasowych siedmiu wydziałów utworzono 19 jednostek podstawowych, odpowiadających uprawianym na bydgoskiej uczelni dyscyplinom badawczym. Ponieważ socjologia nie znalazła się wśród tych dyscyplin, Katedra Socjologii przemianowana na Katedrę Socjologii Kultury i Komunikowania (KSKiK) oraz w nieco zmienionym składzie osobowym stała się częścią Instytutu Komunikacji Społecznej i Mediów od roku akademickiego 2018/2019.

Prowadzony w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego kierunek studiów o profilu praktycznym w zakresie socjologii jest poddawany ocenie programowej po raz pierwszy.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Kształcenie prowadzone na kierunku socjologia i jego charakter są zgodne z misją uniwersytetu oraz przyjętą Strategią Rozwoju uczelni na lata 2021-2026 https://bip.ukw.edu.pl/zdj/ftps/897/STRATEGIA_UKW_zalacznik_nr_1.pdf, ujętą w Uchwale Senatu UKW nr 44/2020/2021 z dnia 29.06.2021 jak również z misją i strategią Instytutu Komunikacji Społecznej i Mediów (na lata 2021-2026). Kierując się tymi wskazaniem kładzie się nacisk na prowadzenie badań naukowych o najwyższej jakości, upowszechnianie wiedzy i dziedzictwa kulturowego, a także wspieranie gospodarki innowacyjnymi projektami. Kierunek socjologia, podobnie jak cała uczelnia, wypełniając swoją służbę względem mieszkańców Bydgoszczy, województwa kujawsko-pomorskiego, Polski i Europy, promuje działalność zgodną z uniwersalnymi zasadami etycznymi oraz najlepszymi tradycjami uniwersyteckimi. Prowadzone badania naukowe mają respektować takie wartości jak autonomia i wolność oraz odpowiedzialność społeczną. Kształcenie studentów odbywa się w duchu kreatywności, uczciwości i tolerancji, dzięki czemu absolwenci są gotowi na wyzwania dynamicznie zmieniającego się świata. Nauczyciele akademicy inspirować do ciągłego poznawania rzeczywistości w jej wielorakich i różnorodnych przejawach. Uczelnia, choć jest jednym z najmłodszych uniwersytetów szerokoprofilowych w naszym kraju, jest być godnym zaufania ośrodkiem edukacyjnym, wyróżniającym się wysoką jakością kształcenia i bogatą ofertą dydaktyczną, dostosowaną do potrzeb różnych grup społecznych i gospodarki, stawiającym rozwój studenta w centrum zainteresowania.

Studia na kierunku socjologia wpisują się w misję uczelni. Kształcenie na kierunku socjologia „łączy kształcenie specjalistów dla rynku pracy z kształceniem liderów społecznych” (misja UKW). Absolwent zdobywa szereg kwalifikacji zgodnych z ramami kształcenia określonymi dla obszaru nauk społecznych, nabywa umiejętności oraz wiedzy o typowych rodzajach struktur i instytucji społecznych, relacjach między nimi, a także normach nimi rządzących. W efekcie absolwent jest przygotowany, by „uczestniczyć w rozwoju, zwłaszcza miasta i regionu, służąc wiedzą o faktach, wartościach i sposobach działania w rozwiązywaniu najważniejszych problemów życia społecznego i gospodarczego oraz w działalności dla poprawy jakości życia mieszkańców” (misja UKW). Instytut, którego częścią jest Katedra współpracuje z podmiotami społecznymi i pogłębia związki z praktyką, starając się przyczynić do wzrostu konkurencyjności miasta Bydgoszczy i województwa kujawsko-pomorskiego.

Należy również nadmienić, iż koncepcja kształcenia mieści się w ideale edukacyjnym preferowanym przez Unię Europejską, gdyż wzmacnia ideę rozwoju społecznego i gospodarczego prowadzącego do podnoszenia jakości życia ludzi oraz tworzenia społeczeństwa wiedzy. Studia mają kształcić kreatywnych i innowacyjnych specjalistów, co wpisuje się w logikę rządzącą współczesnym rynkiem pracy i usług.

Kierunek socjologia, od 2018 roku prowadzony jako kierunek praktyczny, współpracuje z podmiotami społecznymi i pogłębia związki z działaniami sektora publicznego, przyczyniając się do wzrostu konkurencyjności Bydgoszczy i województwa kujawsko-pomorskiego. Efekty uczenia się są konsultowane we współpracy z interesariuszami. Prowadzona działalność badawcza i dydaktyczna respektuje podmiotowość każdego członka wspólnoty pracowników, studentów i absolwentów. Zarządzanie i relacje międzyludzkie budowane są na wzajemnym zaufaniu oraz współpracy.

Od roku akademickiego 2018/2019 jednostka kształci zgodnie z profilem praktycznym. Profil taki umożliwia studentom nie tylko zdobycie szerokiej wiedzy pozwalającej na rozumienie i wyjaśnianie współczesnych zjawisk oraz procesów społecznych, ale również zdobycie konkretnych umiejętności praktycznych niezbędnych do podejmowania działań w ramach odpowiednich dziedzin życia publicznego. Stosownie do tego struktura programu obejmuje przedmioty, których umiejscowienie w poszczególnych semestrach oraz charakter zajęć (w tym konwersatoria, laboratoria i praktyki) służy realizacji założonych celów kształcenia, w tym przede wszystkim tych właściwych profilowi praktycznemu.

Do najważniejszych efektów uczenia się osiągniętych na kierunku socjologia należy zaliczyć te, które prowadzą do uzyskania wiedzy o: podstawowych pojęciach, terminach socjologicznych, teoriach socjologicznych, różnych grupach społecznych, strukturach i instytucjach społecznych oraz procesach społecznych. Ponadto należy wskazać na wiedzę w zakresie metod i technik badań socjologicznych i etapach procesu badawczego. W kategorii umiejętności za kluczowe efekty kształcenia należy uznać: umiejętność analizowania współczesnych zjawisk społecznych za pomocą teorii socjologicznych, opisywania i interpretacji rzeczywistości społecznej w kategoriach socjologicznych oraz umiejętność projektowania, dobierania odpowiednich metod, konstruowania narzędzi i realizowania badań socjologicznych. W kategorii kompetencji społecznych do najistotniejszych efektów należy zaliczyć: uznawanie znaczenia wiedzy z zakresu socjologii dla lepszego zrozumienia rzeczywistości społecznej, docenienie zdobytej wiedzy w rozwiązywaniu problemów praktycznych i gotowość do podjęcia działalności na rzecz środowiska społecznego i interesu publicznego.

Efekty uczenia się uwzględniają umiejętności komunikowania się w języku obcym i kompetencje niezbędne do działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Koncepcja kształcenia kładzie silny nacisk na kształtowanie umiejętności zajmowania się nowatorskimi inicjatywami, których celem jest podniesienie jakości życia ludzi. Polskimi przykładami innowacji społecznych są między innymi akcje typu „Szlachetna paczka”, banki czasu, kooperatywy spożywcze, *smart cities* czy finansowanie społecznościowe. Innowacyjność jest priorytetem rozwoju społeczno-gospodarczego i dlatego studenci uczą się, jak tworzyć i realizować innowacyjne projekty społeczne. Poznają najnowsze trendy zmian społecznych, zmian w obszarze kultury, stylu życia oraz nowych mediów.

Absolwent studiów pierwszego stopnia posiada gruntowną wiedzę na temat struktury i funkcjonowania społeczeństwa, wielkich i małych grup społecznych oraz w zakresie historii myśli socjologicznej. Posiada specjalistyczną wiedzę na temat subdyscyplin socjologii oraz teorii socjologicznych, zmiany społecznej, kultury, stylu życia oraz nowych mediów. Zna zasady rządzące społecznym zachowaniem człowieka. Posiada pogłębione umiejętności niezbędne do samodzielnego zaprojektowania i realizowania badań, analizowania ich wyników, stawiania diagnoz i wyprowadzania z nich wniosków praktycznych. Zna metody badań socjologicznych oraz etyczne problemy zawodu socjologa. Potrafi przeprowadzić między innymi badania opinii publicznej, ewaluacje, badania marketingowe, testy konsumenckie, badania mniejszości etnicznych, kultury popularnej, kultur organizacyjnych czy analizę dyskursu medialnego. Zna tajniki realizacji badań przez internet oraz potrafi zarządzać projektem badawczym. Posiada umiejętność samodzielnego planowania i realizowania projektów badawczych, konstruowania narzędzi badawczych oraz interpretowania i prezentowania wyników badań. Jest przygotowany do pracy na stanowiskach, na których odpowiada się za realizację projektów badawczych, sprawy organizacyjne, personalne i marketingowe. Absolwent jest przygotowany do podejmowania pracy zawodowej w samorządzie lokalnym, instytucjach socjalnych i pożytku publicznego, a także w administracji publicznej, instytucjach badania opinii publicznej i rynku, agencjach reklamowych, organizacjach pozarządowych, instytucjach resocjalizacyjnych, pomocy społecznej oraz instytucjach oświatowych, kulturalnych i medialnych. Posiada wiedzę umożliwiającą podjęcie własnej działalności gospodarczej oraz prowadzenie organizacji pozarządowej.

Obecnie studia na kierunku socjologia realizowane są tylko na studiach stacjonarnych. Ostatni nabór na studia niestacjonarne miał miejsce w roku akademickim 2011/2012 (studia rozpoczęło 10 osób). Od roku akademickiego 2022/2023 Uchwałą Nr 13/2021/2022 Senatu UKW z dnia 22 lutego 2022 r. zniesiono niestacjonarne studia pierwszego stopnia.

Prowadzone na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego studia pierwszego stopnia na kierunku socjologia dają wystarczające przygotowanie do podjęcia studiów drugiego stopnia, przede wszystkim socjologicznych.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

W roku akademickim 2022/2023 funkcjonują dwa plany studiów socjologia:

- cykl kształcenia 2022/2023-2024/2025, realizuje plan studiów SP-S-22/23 (Uchwała Nr 60/2021/2022 Senatu UKW z dnia 31 maja 2022 r. - https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12894/60_ustalenie_zmian_w_programie_studi%C3%B3w.pdf)
- cykle kształcenia 2021/22–2023/2024 i 2020/2021–2022/2023, realizują plan studiów SP-S-19/20 (Uchwała Nr 178/2018/2019 Senatu UKW z dnia 28 maja 2019 r. https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11369/4_ustalenie_program%C3%B3w_kszta%C5%82cenia.pdf)

W roku akademickim 2021/2022 nastąpiła modyfikacja programu studiów kierunku socjologia. Koncepcja znowelizowanego programu studiów i obowiązującego od naboru 2022/2023 ma na celu dostarczenie studentom odpowiedniej wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych oraz dostosowanie do obowiązujących przepisów prawa, w szczególności zaleceń PKA dotyczących ilości godzin praktyk (Stanowisko interpretacyjne nr 3/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 21 maja 2020 r. [Stanowisko-3.pdf \(pka.edu.pl\)](https://www.pka.edu.pl/Stanowisko-3.pdf)), których liczba została zwiększona do 960 h.

Będąca wynikiem jakościowej ewaluacji, modyfikacja programu studiów zwiększająca udział zajęć o charakterze praktycznym zapewnia większe możliwości kształcenia umiejętności i osiągnięcie efektów uczenia się.

W planie studiów SP-S-22/23 student realizuje 53% punktów ECTS w ramach zajęć „kontaktowych”:

- w przedmiotach podstawowych: 57,5 punktu ECTS w kontakcie z wykładowcą i 27,5 punktu ECTS w ramach pracy własnej

- w przedmiotach do wyboru blok A /blok B: 92 punkty ECTS w kontakcie z wykładowcą i 88 punktów ECTS w ramach pracy własnej.

W planie studiów SP-S-19/20 w ramach zajęć student realizuje 163 punkty ECTS w kontakcie z wykładowcą.

W obu planach studiów ilość punktów ECTS z przedmiotów realizowanych z bezpośrednim udziałem z nauczycielem akademickim przekracza 50%.

Treści kształcenia

W programie studiów realizowanym wg planu studiów SP-S-22/23 realizowanych jest 2400 godzin dydaktycznych, w tym 840 godzin wykładów, 120 godzin ćwiczeń, 1245 godzin zajęć laboratoryjnych oraz 75 godzin seminarium realizowanego w semestrach 4, 5, 6. Program studiów obejmuje moduł zajęć podstawowych (960 godzin, 85 punktów ECTS), 2 bloki zajęć do wyboru (po 360 godzin, 54 punktów ECTS każdy). Student realizuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% punktów ECTS, w ramach modułów zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym jest to 112 punktów ECTS, w tym praktykę zawodową zewnętrzną w wymiarze łącznym 960 godzin (33 punkty ECTS) przewidzianą w semestrach: 2, 4, 6.

W programie studiów realizowanym wg planu studiów SP-S-19/20 realizowanych jest 1965 godzin dydaktycznych, w tym 780 godzin wykładów, 270 godzin ćwiczeń, 720 godzin zajęć laboratoryjnych oraz 75 godzin seminarium realizowanego w semestrach 4, 5, 6. Program studiów obejmuje moduł zajęć podstawowych (960 godzin, 85 punktów ECTS), 2 bloki zajęć do wyboru (po 285 godzin, 38 punktów ECTS każdy). Student realizuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% punktów ECTS: w ramach modułów zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym 94 (blok A) i 91 (blok B) punktów ECTS, z czego praktyki zewnętrzne to 300 godzin realizowanych w semestrach 5 i 6 (12 punktów ECTS).

Treści programowe zawarte w planach studiów są opisane szczegółowo w sylabusach, które nauczyciele akademicy wprowadzają do systemu USOS. Treści kształcenia korespondują bezpośrednio z nazwami przedmiotów oraz formą, w jakiej są realizowane. Sylabusy poza treściami programowymi zawierają informacje o metodach dydaktycznych, literaturze, efektach kształcenia, bilansie pracy studenta, metodach i kryteriach oceniania. Kontrolą poprawności przygotowania sylabusów zajmuje się rada kierunku socjologia.

Treści kształcenia dla planu studiów SP-S-19/20 obejmują 62 zajęcia, w tym dwa bloki zajęć do wyboru oraz dwa moduły zajęć praktycznych do wyboru i praktyki zawodowe. Bazowe zagadnienia realizowane są zwłaszcza w ramach zajęć: Wstęp do socjologii, Metody badań socjologicznych, Współczesne teorie socjologiczne, Mikrostruktury społeczne, Makrostruktury społeczne, Przygotowanie i realizacja projektu badawczego, Historia myśli socjologicznej, Dynamika przemian współczesnego społeczeństwa polskiego, Badania ewaluacyjne, Procedury badań społecznych, Warsztat metodologiczny, Pracownia konsultacji społecznych, Zarządzanie projektem badawczym, Pracownia organizacji kampanii społecznych, Pracownia analiz statystycznych.

Treści kształcenia dla planu studiów SP-S-22/23 podzielone są na 60 zajęć, w tym dwa bloki przedmiotów do wyboru i praktyki zawodowe. Program studiów obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS. Program studiów obejmuje znaczną liczbę przedmiotów podstawowych (łącznie 30 przedmiotów), będących właściwym podłożem teoretycznym, takie jak: Wstęp do socjologii, Historia myśli socjologicznej, Współczesne teorie socjologiczne, Metody badań socjologicznych, Mikrostruktury społeczne, Makrostruktury społeczne, Dynamika przemian współczesnego społeczeństwa polskiego, Statystyka, Procedury badań społecznych, Warsztat technik ilościowych, Warsztat technik jakościowych, Diagnoza i realizacja projektów badawczych, Zarządzanie przedsiębiorstwem badawczym, Innowacje społeczne, Organizacje pozarządowe. Drugim istotnym składnikiem programu jest grupa przedmiotów, które reprezentują dwie możliwe drogi kształcenia, o charakterze fakultatywnym - program studiów zakłada wybór przez studentów jednego z dwóch torów (specjalności) kształcenia, z których każdy obejmuje 14 przedmiotów, odpowiadających specyfice danego toru.

1. Moduły związane z badaniami społecznymi i rynkowymi

Oferujemy studentom moduły kształtujące umiejętności niezbędne do samodzielnego zaprojektowania i realizowania badań, analizowania ich wyników, stawiania diagnoz i wyprowadzania z nich wniosków praktycznych.

Praktyczne umiejętności wdrażane są pod okiem doświadczonych badaczy. Studenci mogą realizować praktyki zawodowe na przykład w GUS w Bydgoszczy.

2. Moduły nastawione na innowacyjność w przestrzeni społecznej

Te moduły skupiają się na innowacjach społecznych, społecznych czynnikach oraz konsekwencjach innowacji technologicznych, oraz problematyce zmian społecznych.

Takie ułożenie programu umożliwia studentowi wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS

W przypadku obu programów treści kształcenia są podporządkowane wymaganiom stawianym kierunkom praktycznym: dostarczają aktualnej wiedzy i umiejętności praktycznych oraz kwalifikacji niezbędnych do wykonywania zawodu socjologa. Jednocześnie student socjologii uzyskuje wiedzę z zakresu wybranych subdyscyplin socjologii oraz z kanonu wiedzy socjologicznej, dzięki czemu zostaje zaznajomiony z historią dyscypliny, teoriami socjologicznymi, poznaje podstawowe pojęcia wchodzące w skład tzw. języka dyscypliny. Bardzo ważną częścią programu studiów są przedmioty, podczas których studenci poznają metody i techniki badań socjologicznych, metody analizy statystycznej, realizują także projekty badawcze.

Harmonogram realizacji programu

Studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym trwają 6 semestrów i kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata. Kierunek obecnie prowadzony jest tylko w trybie stacjonarnym.

W programie studiów realizowanym wg planu studiów SP-S-22/23 realizowanych jest 2400 godzin dydaktycznych. Student realizuje praktykę w wymiarze łącznym 960 godzin w semestrach 2, 4 i 6.

W programie studiów realizowanym wg planu studiów SP-S-19/20 realizowanych jest 1965 godzin dydaktycznych. Student realizuje zajęcia praktyczne w wymiarze łącznym 720 godzin od 1. do 6. semestru, z czego praktyki zewnętrzne to 300 godzin realizowanych w semestrach 5 i 6.

Efekty uczenia się zostały opracowane tak, aby student uzyskując wymaganą liczbę punktów mógł ukończyć studia zgodnie z czasem przewidzianym w Regulaminie Studiów.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się

Szczegółową organizację roku akademickiego ogłasza Rektor UKW w formie zarządzenia w semestrze poprzedzającym rozpoczęcie roku akademickiego. Obecnie obowiązuje zarządzenie nr Nr 36/2021/2022 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 1 marca 2022 r. https://www.ukw.edu.pl/download/58707/36_organizacja_2022-2023.pdf Zarządzenie wydawane jest na podstawie art. 23 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.). Zasady organizacji studiów, w tym wymagania dotyczące udziału studenta w procesie kształcenia i jego prawa zostały określone w Regulaminie Studiów.

Zajęcia w roku akademickim 2022/2023 dla naboru 2022/2023 realizowane są według planu studiów SP-S-22/23 a dla naboru 2020/2021 i 2021/2022 realizowane są według planu studiów SP-S-19/20. Harmonogram zajęć jest układany co semestr przez wyznaczonego, doświadczonego planistę i jest powiązany z programem studiów, dostępnością infrastruktury i dyspozycyjnością kadry naukowo-dydaktycznej. Jest on publikowany z odpowiednim wyprzedzeniem w USOSie. Harmonogram zajęć uwzględnia indywidualizację metodyki zajęć, specyfikę studiowania w trybie stacjonarnym i potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Formy i organizacja zajęć

Zajęcia dydaktyczne na kierunku socjologia są realizowane w formie: wykładów, konwersatoriów, laboratoriów, lektoratów i seminariów. Ze względu na to, że na kierunku socjologia na żadnym z roczników liczba studentów nie przekracza 30 osób, wykłady i ćwiczenia odbywają się bez podziału na grupy, a laboratoria odbywają się w grupach nie przekraczających 15 osób. Grupy studenckie na kierunku socjologia są nieliczne, ale w ostatnim czasie nabory się zwiększyły i aktualnie możliwa jest praca w około kilkunastoosobowych zespołach. Tego typu liczebność grupy daje komfort pracy nie tylko studentom, ale i nauczycielom. Pozwala na dobre funkcjonowanie grupy oraz skuteczne realizowanie celów dydaktycznych, umożliwia przeprowadzanie zajęć o charakterze warsztatowym oraz sprawną i uczciwą weryfikację efektów uczenia się podczas egzaminów i zaliczeń, powoduje to również bardziej zindywidualizowane podejście dydaktyczne.

W programie studiów przewidziano zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W planie studiów SP-S-22/23 są to: Rewitalizacja społecznych przestrzeni miejskich (e-learning), 30h i 2 punkty ECTS w ramach przedmiotów podstawowych oraz w ramach przedmiotów do wyboru: Pracownia organizacji kampanii społecznych w wymiarze 30 h i 5 punktów ECTS oraz Diagnoza i realizacja projektów społecznych (e-learning) w wymiarze 30 h i 4 punktów ECTS. W planie studiów SP-S-19/20 to: Pracownia rewitalizacji społecznej przestrzeni miejskich (e-learning), 45 h, 5 punktów ECTS. W trakcie pandemii na podstawie obowiązujących wtedy przepisów, realizowano wszystkie zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wybrani pracownicy są przeszkoleni z obsługi platformy Moodle oraz wzięli udział w szkoleniu ze znajomości technik komunikacyjnych.

W obu planach studiów przewidziano 120 h zajęć z języka obcego, 8 punktów ECTS, w ramach których studentom umożliwia się osiągnięcie poziomu biegłości B2 a także kształtują umiejętności konieczne do odpowiedniego wejścia na rynek pracy i zawodowego funkcjonowania w środowisku międzynarodowym.

Studenci z niepełnosprawnościami (za sprawą współpracy podstawowej jednostki organizacyjnej z Działem ds. Osób z Niepełnosprawnościami oraz Działem Rekrutacji i Spraw Studenckich) mają zapewnione odpowiednie warunki studiowania oraz wsparcie materialne. Zajęcia odbywają się w budynkach, które posiadają odpowiednią infrastrukturę (opis w kryterium 8).

Metody kształcenia stosowane przez nauczycieli akademickich są dobierane adekwatnie do rodzaju zajęć, koniecznych do osiągnięcia efektów kształcenia, celów kształcenia, treści kształcenia oraz specyfiki przedmiotu. Wszystkie są określone w sylabusach przedmiotu, a nauczyciele prowadzący zajęcia wykorzystując przygotowany formularz, zaznaczają stosowane podczas zajęć metody kształcenia.

Wśród najczęściej stosowanych wyróżnić należy:

- w zakresie wiedzy: wykład kursowy, wykład konwersatoryjny, dyskusja, metody aktywizujące i problemowe, metody pracy ze źródłami; metody gier dydaktycznych;
- w zakresie umiejętności: ćwiczenia, konwersatoryjne, metody aktywizujące, metody dyskusyjne, metody problemowe; analiza danych statystycznych; ćwiczenia laboratoryjne; metody gier dydaktycznych; metody seminaryjne;
- w zakresie kompetencji społecznych: wykład konwersatoryjny, ćwiczenia konwersatoryjne; pytania sokratejskie; design thinking; metody z zakresu facylitacji; metody aktywizujące;
- w zakresie kompetencji językowych: analiza i interpretacja tekstów źródłowych, tłumaczenie tekstu z języka obcego, prezentacje studenckie;
- metody kształcenia zdalnego - w przedmiotach: Rewitalizacja społecznych przestrzeni miejskich (e-learning), Diagnoza i realizacja projektów społecznych (e-learning), Pracownia organizacji kampanii społecznych (e-learning).

W doborze metod kształcenia uwzględniane są najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej oraz stosowane niekonwencjonalne narzędzia dydaktyczne. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku doskonalą swoje umiejętności dydaktyczne w ramach szkoleń.

Program i organizacja praktyk

Podstawą realizacji praktyk w UKW jest Zarządzenie Nr 101/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 27 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Praktyk Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego oraz programu studiów:

https://studiumpraktyk.ukw.edu.pl/download/42773/101_Regulamin_Praktyk_2021.pdf

Głównym celem praktyk jest tworzenie warunków do osiągnięcia założonych efektów uczenia się.

Celem praktyki jest konfrontacja zdobytej wiedzy teoretycznej i dotychczasowych doświadczeń z możliwością przeprowadzenia przez studenta-praktykanta samodzielnej pracy w ośrodkach i instytucjach. Praktyka służy nabywaniu umiejętności pracy w grupie, radzenia sobie w sytuacjach nietypowych w warunkach konfliktu i kooperacji. Stąd też student-praktykant powinien aktywnie włączać się, a nawet inicjować działania prospołeczne, sprzyjające poprawie działania i wypełniania funkcji publicznie użytecznych przez daną instytucję czy organizację. Praktyka powinna mieć charakter próbnej pracy studenta. W trakcie praktyki student-praktykant zapoznaje się z pracą i funkcjonowaniem ośrodków i instytucji w sposób teoretyczny i praktyczny, tj. podejmując konkretne działania i wykonując czynności w ramach jej zadań i kompetencji. Praktyka zawodowa (kierunkowa) umożliwia studentowi-praktykantowi skuteczne i praktyczne przygotowanie do podjęcia i wykonywania pracy w różnych instytucjach, działających w przestrzeni publicznej. Uczyć też powinna aktywnego i konstruktywnego podejmowania innych ról

Praktyka zawodowa jest integralną częścią procesu kształcenia. Może odbywać się np.:

1. w instytucjach i ośrodkach badawczych, administracyjnych, społecznych, kulturowych, oświatowych lub gospodarczych. Miejsce realizacji praktyki jest zgodne profilem i specjalnością studiów oraz zainteresowaniami zawodowymi i badawczymi studenta-praktykanta.

2. w ramach badań terenowych realizowanych przez Katedrę Socjologii Kultury i Komunikowania na zlecenie instytucji zewnętrznych, np. przez jednostki samorządu, organizacje społeczne, podmioty komercyjne.
3. w ramach wyjazdów studialnych i obozów badawczych organizowanych przez Katedrę Socjologii Kultury i Komunikowania we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, np. przez jednostki kultury, organizacje społeczne, ośrodki badawcze.
4. w innej formie zgodnej z programem i profilem kształcenia. Miejsce realizacji praktyki powinno być zgodne profilem studiów oraz zainteresowaniami zawodowymi i badawczymi studenta-praktykanta.

Podstawą realizacji praktyki jest porozumienie zawierane pomiędzy uczelnią, reprezentowaną przez Studium Praktyk, a przedstawicielem podmiotu przyjmującego studenta na praktykę. Studenci przy współpracy Studium Praktyk poszukują miejsca praktyk zgodnego z zainteresowaniami zawodowymi lub badawczymi, propozycję wraz z uzasadnieniem przedstawiają opiekunowi praktyk, który dokonuje oceny i akceptacji miejsca praktyk. Student dokonuje wyboru miejsca odbycia praktyki i przedstawia propozycję opiekunowi. Opiekun po zapoznaniu się z charakterystyką danej organizacji/instytucji/przedsiębiorstwa weryfikuje zgodność zakresu praktyki z założonymi efektami uczenia się i akceptuje lub odrzuca propozycję. Opiekun na bieżąco monitoruje i pozostaje w bezpośrednim kontakcie ze studentem odbywającym praktykę, który przekazuje informacje o realizowanych zadaniach i ich zgodności z założonymi celami.

Praktyka zgodnie z planem studiów SP-S-22/23 realizowana jest w trakcie semestrów: 2, 4 oraz 6, równoległe do zajęć, w wymiarze średnio 21 godzin tygodniowo, w jednym ciągu czasowym po 320 godzin w semestrze, łącznie 960 godzin w uzgodnionych terminach. Co najmniej 3 dni w tygodniu będą dniami wolnymi od zajęć, przeznaczonymi w całości na realizację praktyki. Dobowy czas pracy studenta odbywającego praktykę jest zgodny z czasem pracy jego opiekuna w instytucji.

Wszelkie informacje związane z praktyką zawodową są dostępne na stronie internetowej Katedry https://socjologiakultury.ukw.edu.pl/jednostka/katedra-socjologii-kultury/praktyki_studenckie

Kryterium 3.

Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczenie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Przyjęcie kandydatów na I rok studiów odbywa się na podstawie rankingu średniej ocen (punktów) uzyskanej z części pisemnej na egzaminie maturalnym („nowa matura”, matura międzynarodowa) lub na egzaminie dojrzałości („stara matura”). Ocenom ze świadectwa dojrzałości uwzględnianym w procesie kwalifikacji przyznaje się liczbę punktów wg § 3 Uchwały Nr 30/2020/2021 Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 25 maja 2021 r. Informacje dla kandydatów na socjologię znajdują się na stronie internetowej: <https://rekrutacja.ukw.edu.pl/oferta/studia-pierwszego-stopnia/socjologia#.YxqPZrTP25c> . Na ww stronie oraz <https://irka.ukw.edu.pl/pl/>, są informacje dotyczące: oferty kształcenia, kryteriów przyjęć kandydata na studia, harmonogramu rekrutacji, wymaganych dokumentów i ewentualnie ich formularzy, opłat, zasad przyjmowania laureatów konkursów i olimpiad, zasad przyjmowania osób niepełnosprawnych. Strona ta służy również do elektronicznego rejestrowania się kandydatów na portalu rekrutacyjnym UKW. Całością prac związanych z rekrutacją zajmuje się Dział Rekrutacji i Spraw Studenckich UKW [Dział Rekrutacji i Spraw Studenckich UKW](#).

Potwierdzanie efektów uczenia się

Ogólne zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym określa Uchwała Senatu Nr 122/2014/2015 z dnia 29 czerwca 2015 r oraz Regulamin Studiów UKW w § 18, jednak na socjologii procedura ta nie była dotychczas przeprowadzana.

Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się

Efekty kształcenia modułu zajęć są ujęte w sylabusie przedmiotu w USOSweb przez koordynatora modułu. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się opiera się na określonych dla danego przedmiotu metodach weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów wynikają ze specyfiki poszczególnych przedmiotów, przykładowymi metodami weryfikacji są: egzamin ustny, test pisemny, referat z prezentacją.

Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów

Sposób dokumentowania osiągnięcia efektów jest opisany na poziomie Kolegium IV w dokumencie Procedura dokumentowania efektów uczenia się zamieszczona jest na stronie Kolegium IV: https://www.ukw.edu.pl/jednostka/kolegium_iv/procedury. W celu jawności i obiektywizacji sposobu weryfikacji osiągnięcia efektów w IKSIM przewidziano procedurę dostępu do prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, dzięki czemu studenci mają możliwość zapoznania się z oceną swojej pracy https://komunikacjaspoleczna.ukw.edu.pl/download/61853/prace_zasady_2022.pdf.

Nauczyciel prowadzący dane zajęcia na kierunkach prowadzonych w IKSIM jest zobowiązany do dostarczenia do Sekretariatu zastępcy dyrektora IKSIM ds. kształcenia wszystkich studenckich prac pisemnych (śródsesemestralnych, zaliczeniowych, egzaminacyjnych, komisyjnych itd.), wszystkich protokołów z zaliczeń i egzaminów ustnych oraz innej dokumentacji będącej podstawą wystawienia oceny końcowej. Sekretariat przechowuje dokumentację przez okres jednego cyklu kształcenia. W terminie 14 dni od ogłoszenia wyników Student ma prawo do wglądu do swojej pracy pisemnej w trakcie dyżuru nauczyciela akademickiego, zapoznania się z kryteriami oceniania (ustnej i pisemnej formy weryfikacji efektów uczenia się) oraz uzyskania uzasadnienia otrzymanej oceny (ustnej i pisemnej formy weryfikacji efektów uczenia się).

Dyplomowanie

Dyplomowanie uregulowane jest przez Regulamin Studiów UKW oraz Regulamin dyplomowania na kierunku socjologia - https://komunikacjaspoleczna.ukw.edu.pl/jednostka/instytut-komunikacji-spoecznej/praca_dyplomowa - zatwierdzany przez radę kierunku, jednocześnie szczegółowy podział czynności między radę kolegium IV, dyrektora kolegium IV, zastępcę dyrektora instytutu, promotora, recenzenta i administrację kolegium IV z uwzględnieniem obowiązków studenta i wraz z określeniem terminów dokonywania czynności wynika z „Procedury dyplomowania Kolegium IV” https://www.ukw.edu.pl/download/54042/IV_Procedura_dyplomowania.pdf.

Propozycję promotorów i recenzentów zastępca dyrektora IKSIM ds. kształcenia przesyła do rady kierunku w celu zatwierdzenia. Studenci wybierają promotora spośród osób na liście seminaryjnej w USOSWebie i ustalają temat pracy dyplomowej. Na stronie internetowej instytutu znajduje się tzw. „oferta seminaryjna” czyli obszary wskazane przez promotora z zakresu, których można przygotować pracę dyplomową u danego promotora. Temat pracy dyplomowej musi być ustalony nie później niż na jeden semestr przed terminem ukończenia studiów. Rada kierunku analizuje zgłoszone przez promotorów tematy, zgłasza potrzebę ewentualnej korekty a następnie zatwierdza tematy pracy dyplomowych przekazując informację zastępca dyrektora IKSIM ds. kształcenia. Praca pisana jest pod kierunkiem promotora. Tematy prac dyplomowych są powiązane zarówno z dorobkiem naukowym promotorów, skierowaną przez nich ofertą seminaryjną, ale także z zainteresowaniami naukowymi studentów i studentek. W zdecydowanej większości prace dyplomowe na kierunku socjologia mają charakter empiryczny i dokumentują osiągnięcie efektów kształcenia nie tylko w zakresie wiedzy, ale i umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.

Czynności związane z bezpośrednim przygotowaniem do egzaminu dyplomowego określa Zarządzenie Nr 28/2018/2019 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie zasad składania i archiwizacji prac dyplomowych z wykorzystaniem systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD) oraz sprawdzania prac dyplomowych z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) (https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/10843/28_APD.pdf). Zgodnie z tym zarządzeniem praca musi być zarejestrowana w uczelnianym Archiwum Prac Dyplomowych. Obowiązkiem promotora jest przesłanie pracy do Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Jeżeli promotor uzna, że praca może być skierowana do dalszego etapu, następuje sporządzenie recenzji. Według regulaminu studiów recenzje są jawne i podlegają opublikowaniu w Archiwum Prac Dyplomowych. Przed egzaminem dyplomowym konieczne jest złożenie przez promotora podpisanego raportu z badania pracy systemem antyplagiatowym, jak również złożenie obu recenzji w postaci papierowej. Regulamin studiów wymaga, aby egzamin dyplomowy odbył się nie później niż w terminie dwóch miesięcy od złożenia pracy. Harmonogram egzaminów dyplomowych sporządzany jest przez dyrektora kolegium i ogłaszany przez zastępca dyrektora IKSIM ds. kształcenia. W trakcie egzaminu dyplomowego student omawia pracę i odpowiada na pytania. Egzamin ma na celu sprawdzenie, czy student posiada ogólną wiedzę z modułów kierunkowych oraz czy potrafi przekonująco i wyczerpująco odpowiedzieć na pytania z obszaru tematycznego pracy dyplomowej. Sposób obliczania końcowej oceny egzaminu dyplomowego określa regulamin studiów. Z przeprowadzonego egzaminu dyplomowego sporządza się protokół. Rada kierunku analizuje informacje dotyczące procesu dyplomowania, by w razie potrzeby wdrażać działania naprawcze lub mające podnieść jakość kształcenia.

Do chwili obecnej studia na kierunku socjologia ukończyło ponad 250 osób. Kilkakrotnie prace licencjackie napisane przez absolwentów socjologii były wyróżniane i nagradzane jako najlepsze prace dyplomowe na ówczesnym Wydziale Nauk Społecznych i Administracji: w 2011 r. J. Sudomir „Miłość i wierność w poglądach osób żyjących w związkach kohabitacyjnych”, w 2014 r. - J. Weber „Wpływ globalizacji na ruch ekumeniczny”, w 2019 M. Zawolińskiego „Uzależnienie od Internetu jako problem współczesnego społeczeństwa”.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Liczebność i doskonalenie kadry

W roku akademickim 2022/2023 zajęcia na kierunku socjologia są prowadzone przez pracowników KSKiK, IKSIM oraz pracowników innych jednostek UKW. Minimum 50% nauczycieli jest zatrudnionych w UKW jako podstawowym miejscu pracy. Kadra obejmuje następujących pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych:

dr hab. Andrzej Tarczyński, prof. uczelni, (kierownik KSKiK, IKSIM)
dr Joanna Janiszewska (KSKiK, IKSIM)
dr Marta Jaskulska (KSKiK, IKSIM)
dr Aleksandra Nowakowska-Kutra (KSKiK, IKSIM)
dr Anna Pawiak (KSKiK, IKSIM)
dr Joanna Gomolizsek (Zakład Dydaktyki IKSIM)
dr Anna Kokocińska (Zakład Dydaktyki IKSIM)
dr Katarzyna Miętkiewicz Centała (Zakład Dydaktyki IKSIM)
dr hab. Piotr Siuda prof. uczelni (IKSiM, kierownik Katedry Badań Gier i Technologii Informatycznych)
dr Aneta Baranowska (Wydział Nauk o Polityce i Administracji)
dr Magdalena Bierzyńska-Sudoł (Wydział Nauk o Polityce i Administracji)
dr Marcin Kowalczyk (Instytut Nauk o Kulturze)
dr hab. Daria Mazur prof. uczelni (Instytut Nauk o Kulturze)
dr Magdalena Szczepańska (Instytut Prawa i Ekonomii)
dr Tatiana Walkowiak (Instytut Prawa i Ekonomii)
dr Anna Wolska (Wydział Psychologii).

Wszystkie osoby prowadzące zajęcia mają kompetencje do prowadzenia zajęć na kierunku socjologia oraz stosowny dorobek naukowy i/lub niezbędne doświadczenie praktyczne. Doświadczenie potwierdzone jest uczestnictwem kadry naukowo-dydaktycznej i dydaktycznej w licznych szkoleniach. Wśród nich można wymienić uczestnictwo kilku osób w prowadzonych na UKW od 2018 roku szkoleniach w ramach projektu „Innowacyjny dydaktyk” (*coaching* w edukacji, *design thinking*, kształcenie zdalne, wykorzystanie cyfrowych źródeł informacji w procesie dydaktycznym), innowacje i komercjalizacja wiedzy, zwinne zarządzanie projektami, ponadto należy wymienić szkolenia w ramach projektu „Uniwersytet równych szans” realizowanego przez UKW (w latach 2021-2022 jego poszczególne edycje dotyczyły niepełnosprawności narządu ruchu, dysfunkcji narządu wzroku i słuchu, zaburzeń psychicznych i spektrum autyzmu), szkolenie dotyczące obsługi *Moodle* w ramach projektu: „Nowoczesny uniwersytet” (Program Edukacyjny Wiedza Edukacja Rozwój), szkolenie w ramach Szkoły Inicjatyw Stażniczych (Stowarzyszenie Watchdog Polska), szkolenie w zakresie możliwości związanych z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych w pracy zdalnej ze studentem na przykładzie *zoom cloud meeting*, szkolenia z zakresu facylitacji i technik grupowych, a także z zakresu dydaktyki w szkole wyższej osób z niepełnosprawnościami. Ponadto można wymienić: tutoring w języku angielskim (czterokrotnie), a także zagraniczne wyjazdy dydaktyczne do Portugalii (Braga) i Hiszpanii (Grenada) oraz szkoleniowe na Cypr (Limassol) i do Czech (Horní Sucha).

Poszczególni wykładowcy uczestniczyli też w szkoleniach organizowanych w innych ośrodkach (także zagranicznych) - np. Metodologia teorii ugruntowanej: analiza danych i generowanie teorii (organizator: Fundacja im. F. Znanieckiego, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), Zarządzanie finansami w organizacjach pozarządowych, RODO w NGO (organizatorzy: Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności), myślenie wizualne (*Active Citizens*, Aktywna Społeczność, Gdańsk, organizatorzy: Instytut Kultury Miejskiej i *British Council*), Planowanie strategiczne w organizacji pozarządowej - Akademia Instytutu Spraw Obywatelskich (organizator: Instytut Spraw Obywatelskich), *Indid Media Watch* - szkolenie z obserwacji i krytycznej analizy przekazów medialnych, (organizator: Instytut Dyskursu i Dialog), *Climate, Reality Leaders Corps Training* (organizator: *The Climate Reality Project*), *Learning for a Sustainable Future* (organizator: The University of Edinburgh), Kurs certyfikujący *Sztuka dydaktyki akademickiej* przeprowadzony przez Collegium Wratislaviense w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Ponadto pracownicy brali udział w licznych konferencjach, warsztatach i webinarach metodologicznych.

Część pracowników prowadziła też w ostatnich latach na uczelni zajęcia w języku angielskim, np. *Immigrants in European Union* (konwersatorium), *Intercultural Communication* (konwersatorium), *Anti-Discrimination Workshops* (warsztaty), *Consumer behaviour, Urban Sociology*, a także wykłady monograficzne (np. *Introduction to Sociology*).

Warto nadmienić, że niektóre osoby spośród kadry, ukończyły w różnych ośrodkach studia podyplomowe: z zakresu ekonomii społecznej, kwalifikacji nauczycielskich i przygotowania pedagogicznego, zarządzania zasobami ludzkimi oraz *Data Driven Digital Marketing*, a także Podyplomowe Studia Prawa Medycznego, Bioetyki i Socjologii Medycyny.

Należy podkreślić, iż kadra nauczająca na kierunku socjologia ma na swym koncie działalność ekspercką – np. w ramach Podzespołu ds. Programowych WUF11 przy Wydziale Rozwoju Miast w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, *World Urban Forum, UN Habitat*, w ramach grupy ekspertów ds. mieszkalnictwa w ramach prac nad Krajową Polityką Miejską oraz w grupie ekspertów ds. transportu w ramach prac nad Krajową Polityką Miejską (w obu przypadkach Obserwatorium Polityki Miejskiej i Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju), zespołu doradczego do spraw reformy systemu planowania przestrzennego przy Ministrze Rozwoju czy też udział w panel ekspercki "Obywatele decydują" Warszawa – Łódź (Instytut Spraw Obywatelskich), ponadto w kampanii organizowanej przez Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych: "Nowe Urządzenie Polski 2X35" (NUP2X35) w obszarze SPOŁECZEŃSTWO, której celem jest identyfikacja i analiza – na użytek Sztabu Generalnego WP i NATO – wiodących trendów mających wpływ na środowisko bezpieczeństwa Polski oraz współtworzenie Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach Lokalnej Grupy Działania Grudziądzki Spichlerz.

Z działań popularyzatorskich można wymienić: udział w Bydgoskim Festiwalu Nauki: referaty i wykłady m. in. na temat psychospołecznych aspektów służby żołnierzy polskich poza granicami kraju, społecznej roli plotki i handlu ludźmi, a także warsztaty "Rozegraj miasto". Opracowanie tekstów popularnonaukowych dla Stowarzyszenia „Małyssak” (zostały wykorzystane do wypełnienia kryterium wpływu na otoczenie społeczne podczas niedawnej parametryzacji), udział w Komisji Konkursowej w konkursie o nagrodę Kongresu Ruchów Miejskich za najlepszą pracę dyplomową dotyczącą problematyki miejskiej, pełnienie funkcji jurora w Konkursie Statystycznym i Olimpiadzie Statystycznej (organizacja Urząd Statystyczny w Bydgoszczy). Ponadto wystąpienia eksperckie TVP Bydgoszcz m. in. dotyczące wpływu migrantów wojennych z Ukrainy na populację województwa kujawsko-pomorskiego a także wpływu demograficznego procesu starzenia się populacji na Siły Zbrojne. Wspomnieć warto także o prowadzeniu wykładów otwartych o prawach człowieka dla kandydatów na studia oraz warsztatów antydyskryminacyjne dla dzieci ze szkół podstawowych.

Poza działalnością ekspercką i popularyzatorską, przygotowywano też opracowania komercyjne dla UKW: współpraca z Miastem i Gminą Nakło nad Notecią przy realizacji projektu *Human Smart City* - diagnoza stanu partycypacji *benchmarking* zrównoważonej mobilności, ewaluacja zadania pn. rower gminny, a także realizacja badania na zlecenie Urzędu Miasta w Bydgoszczy pn. Ankietyzacja indywidualnych ujęć wody - studni przydomowych na osiedlu Łęgnowo-Wieś w Bydgoszczy. Badania partycypacyjne w ramach prac nad gminnym programem rewitalizacyjnym miasta Bydgoszcz – na zamówienie miasta Bydgoszcz (realizator Socjoteka s.c.).

Pracownicy zachęceni są do uczestnictwa w projektach podnoszących umiejętności dydaktyczne; jest to także kryterium oceny pracowniczego (możliwość otrzymania nagród rektorskich i awansu zawodowego w grupie pracowników dydaktycznych). W ostatnich latach kilkakrotnie pracownicy Katedry byli wyróżniani nagrodą Rektora UKW za działalność organizacyjną (za lata 2017, 2018, 2019, 2021) oraz za działalność dydaktyczną (za rok 2020).

Pracownicy zatrudniani w jednostce i prowadzący zajęcia na kierunku socjologia są wyłaniani na podstawie konkursów rozstrzyganych przez powołane w tym celu komisje konkursowe. W przypadku zatrudnienia na stanowisku badawczym i badawczo-dydaktycznym podstawowym kryterium jest dorobek naukowy i predyspozycje do pracy badawczej, a przy zatrudnieniach na stanowiskach dydaktycznych brany jest pod uwagę dorobek dydaktyczny oraz działalność organizacyjna i popularyzatorska. Szczegółowe zasady zatrudniania nowych pracowników oraz awansów na wyższe stanowiska w związku rozwojem naukowym określa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Statut UKW (https://www.ukw.edu.pl/strona/uczelnia/statut_ukw).

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć. Kadra nauczająca podlega okresowym ocenom wynikającym z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Statutu UKW i Zarządzeń Rektora UKW. Integralnym składnikiem tej oceny są wyniki ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez studentów. Pracownicy realizujący zajęcia na kierunku socjologia prowadzą badania naukowe i powiększają regularnie swój dorobek naukowy. Zainteresowania badawcze pracowników mieszczą się w polach problemowych socjologii historycznej, socjologii moralności oraz socjologii kultury dotycząc takich zagadnień jak tradycja i tożsamość kolektywna, uwarunkowania historyczne i kulturowe zjawisk moralnych, doświadczenie obcości oraz kontakty i relacje międzykulturowe. Ponadto prowadzone są badania w zakresie socjologii miasta (w tym zagadnienia związane z rewitalizacją, projektowaniem przestrzeni publicznych oraz adaptacją do zmian klimatu, ruchami miejskimi) oraz społeczeństwa obywatelskiego i partycypacji publicznej. Uzupełnieniem są badania z zakresu socjologii kultury (pomniki, tożsamość, polityki pamięci). Realizowane są także projekty z zakresu socjologii wojska, ale także socjologii zdrowia kobiety oraz socjologii macierzyństwa (badania sytuacji kobiet w ciąży w czasie pandemii COVID-19) oraz socjologii Internetu, kultury prosumpcji i edukacji medialnej. Badania są prowadzone także wokół problematyki związanej z funkcjonowaniem i animacją inicjatyw obywatelskich, szczególnie miejskich oraz wspólnot mieszkaniowych, których celem jest doprowadzenie do pozytywnych zmian w ramach społeczności lokalnej. Istotną częścią zainteresowań naukowych są również analizy kultur organizacyjnych oraz antropologia organizacji. Ponadto prowadzone są badania skupione wokół problematyki komunikacji międzykulturowej, mowie nienawiści, dyskryminacji, kwestiach migracyjnych, uchodźczych, romskich i polonijnych.

Wśród załączników wykazano szczegółowe informacje dotyczące pracowników prowadzących zajęcia na kierunku socjologia w roku akademickim 2022/2023 – zob. tabela **Kadra nauczająca kierunku socjologia**.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Baza dydaktyczna, infrastruktura i wyposażenie

Katedra Socjologii Kultury i Komunikowania mieści się w budynku Biblioteki UKW przy ul. Szymanowskiego 3 (siedziba Instytutu Komunikacji Społecznej i Mediów, znajdują się tu gabinety pracowników oraz sale dydaktyczne). Budynek otrzymał nagrodę Lodołamacz w zakresie dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Jest też zapewniony dostęp do Internetu bezprzewodowego. Biblioteka to nowoczesny budynek, który zapewnia wolny dostęp do zbiorów i zasobów internetowych. W budynku zapewniono liczne miejsca odpoczynku dla studentów. W budynku działa sieć internetowa dostępna dla studentów. Na parterze dostępna jest szatnia oraz automaty z napojami i przekąskami. Na poziomie -1 znajduje się parking z wyznaczonymi miejscami dla osób z niepełnosprawnościami. Sale wykładowe i ćwiczeniowe wyposażone są w rzutniki, projekторы, tablice, rolety przeciwsłoneczne, można korzystać z tablicy multimedialnej.

Zajęcia ze studentami odbywają się w kilku lokalizacjach: w budynku Biblioteki UKW 3 (budynek 019), ul. ks. J. Poniatowskiego 12 (budynek 020), ul. Weyssenhoffa 11 (budynek 006), ul. Jagiellońskiej 11 (budynek 002). W zależności od potrzeb, część zajęć odbywa się w pracowniach komputerowych. Między budynkami można sprawnie i szybko przemieszczać się pieszo lub komunikacją miejską, dodatkowo dla studentów z niepełnosprawnościami Uczelnia zapewnia celowy transport własny. Wszystkie te budynki tworzą kampus uniwersytecki usytuowany w centrum Bydgoszczy, w tym w okolicach jednego z bydgoskich centrów handlowych, dworców oraz linii komunikacyjnych.

W budynku przy ul. Ogińskiego 16 (budynek 005) znajduje się Biuro Obsługi Studentów Kolegium IV dla kierunku socjologia. Budynek spełnia standardy dostępu dla osób z niepełnosprawnościami (zewnątrzna platforma, platforma przychodowa, windy, toaleta przystosowana dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz dedykowane miejsca parkingowe). W budynku działa sieć internetowa dostępna dla studentów. Na parterze dostępna jest szatnia oraz automaty z napojami i przekąskami. W budynku przy ul. Ogińskiego Katedra Socjologii Kultury i Komunikowania korzysta z 2 sal wykładowych (na 77 i 131 miejsc) i 3 sal seminaryjnych (od 5 do 25 miejsc). Sale wyposażone są w tablice i rzutniki (lub można skorzystać z przenośnych rzutników będących na wyposażeniu Instytutu).

W budynkach UKW dostępna jest uczelniana sieć bezprzewodowa z wydzielonym SSID dla studentów, którzy mogą korzystać z jej zasobów po wcześniejszej autoryzacji. Infrastruktura sieci bezprzewodowej włączona jest w ogólnopolski projekt EDUROAM.

Studenci mają dostęp do oprogramowania pozwalającego na realizację projektów oraz umożliwiającego naukę w trybie zdalnym:

- 1) usługa Office365/Teams, w usłudze Office365 dostępne są zdalnie programy pozwalające na samodzielną pracę studenta (w tym edytor tekstu, arkusze kalkulacyjne, aplikacje umożliwiające przygotowanie prezentacji multimedialnych),
- 2) platforma e-learningowa Moodle,
- 3) program Statistica – możliwość instalacji na indywidualnych komputerach po zalogowaniu się do uczelnianego systemu.

Dostępność infrastruktury i systemu bibliotecznego

Biblioteka UKW jest jednostką wspomagającą działalność naukowo-dydaktyczną KSKiK. To największa biblioteka naukowa w Bydgoszczy, druga pod względem zasobów w województwie kujawsko-pomorskim. Nowy gmach Biblioteki został oddany do użytku 1 października 2013 r. w wyniku realizacji projektu pn. *Biblioteka Główna Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego*, sfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Powierzchnia całkowita budynku przy ul. Szymanowskiego 3 wynosi 18 000 m² i mieści scalone zbiory w liczbie blisko 800 000 jednostek. Do zasobów włączono również zbiory pięciu bibliotek filialnych, nadal jednak prężnie funkcjonuje Biblioteka Psychologiczna usytuowana w Wydziale Psychologii przy ul. Leopolda Staffa 1.

W nowym budynku znajdują się nowoczesne magazyny, sale dydaktyczne, pracownie i czytelnice, jak również duży obszar z wolnym dostępem do półek, przestrzenie społeczne, pomieszczenia do pracy indywidualnej i grupowej, pracownie internetowe i multimedialne, a także przestrzenie wystawowe i dobrze wyposażona sala konferencyjna na 200 osób.

Budynek jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, które mogą korzystać z licznych udogodnień, m.in. ze specjalistycznego sprzętu i oprogramowania oraz asystentów osób z niepełnosprawnościami. Na wyposażeniu biblioteki znajdują się urządzenia ułatwiające studentom funkcjonowanie w społeczności akademickiej. Są to: przenośne powiększalniki, urządzenie lektorskie, powiększalnik stacjonarny, skaner ułatwiający adaptowanie materiałów do formy cyfrowej, oraz trzy zestawy komputerowe specjalnie przystosowane do obsługi przez osoby z niepełnosprawnościami. Biblioteka korzysta również z usługi tłumacza migowego w formie aplikacji wideo online.

W ramach projektu Uniwersytetu Równych Szans w Bibliotece funkcjonuje usługa asystenta bibliotecznego, którego głównym zadaniem jest pomoc studentom i pracownikom z niepełnosprawnościami w korzystaniu ze zbiorów biblioteczných. Asystenci pełnią dyżury, w czasie których pomagają w digitalizacji i obróbce materiałów dla słabowidzących i niewidomych studentów i pracowników UKW, wyszukiwaniu literatury specjalistycznej (w ramach specjalnie stworzonego księgozbioru) oraz w korzystaniu z księgozbioru znajdującego się w Wolnym Dostępie i obsłudze sprzętu specjalistycznego. W związku z pojawieniem się we wrześniu 2019 r. nowych wymagań Narodowego Centrum Nauki przy składaniu wniosków grantowych, przy Bibliotece UKW w 2020 r. utworzono trzysobowy zespół, który ma na celu wsparcie naukowców w tym zadaniu i pomaga w odpowiednim przygotowaniu Planu Zarządzania Danymi. Plany te są konsultowane i weryfikowane wg wytycznych NCNu. Na stronie internetowej Biblioteki, w zakładce Plan Zarządzania Danymi <https://biblioteka.ukw.edu.pl/plan-zarządzania-danymi/>, zamieszczono wytyczne NCN, formularz PZD oraz inne pomocne narzędzia. Konsultacje prowadzone są zarówno stacjonarnie, jak i telefonicznie oraz poprzez pocztę elektroniczną. Pierwszy plan został skonsultowany w maju 2020 r. - do chwili obecnej zrecenzowano ich 66. Pośrednim celem działań zespołu jest również promowanie idei otwartej nauki wśród kadry naukowej.

Zgodnie z opublikowanym rozporządzeniem Rady Ministrów od 16 maja 2022 roku na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej został odwołany stan epidemii, który zastąpił stan zagrożenia epidemicznego. Nowy akt prawny nie wprowadza ograniczeń w funkcjonowaniu bibliotek. Nasza jednostka nadal czynna jest dla użytkowników przez sześć dni tygodnia, w sumie 60 godzin tygodniowo.

Zasoby

GUS : Zasoby biblioteczne UKW w Bydgoszczy na dzień 31 grudnia 2021 r.

Rodzaj zbiorów/ Jednostka Biblioteki	Książki	Zbiory specjalne (nieelektroniczne)	Roczniki czasopism	Zbiory elektroniczne
Biblioteka Główna (BG)	703311	37 597	61301	1944
Biblioteka Psychologiczna	9 439	8	Inwentarz BG	58
Ogółem:	712750	37 605	61301	2002

Zasoby Biblioteki UKW na dzień 31.12.2021 obejmowały łącznie **813 658** jednostek bibliotecznych. Księgozbiór każdej z dziedzin jest systematycznie powiększany poprzez zakupy, dary i wymianę. W strefie Wolnego Dostępu użytkownicy mają możliwość bezpośredniego dostępu do najnowszych i najbardziej poczytnych książek. Do 31 grudnia 2021 roku zgromadzono łącznie w tym obszarze **146 316** woluminów. Zasoby pogrupowane są wg kolekcji oznaczonych kolorami, które ułatwiają czytelnikom odnajdywanie właściwych obszarów wiedzy. Zasoby Biblioteki dotyczące zagadnień realizowanych na kierunku Socjologia liczą około **33 506** woluminów. **5 906** wol. dotyczących zagadnień z danej tematyki dostępnych jest w strefie Wolnego Dostępu. Z czasopism w wersji drukowanej, zarówno polskich jak i zagranicznych, można korzystać w Czytelni Oddziału Czasopism. Biblioteka posiada w swoich zbiorach **75** tytułów czasopism tematycznych i serii wydawniczych z zakresu socjologii. Do chwili obecnej opisy 88% zbiorów zostały włączone do systemu biblio-tecznego Horizon, co umożliwi czytelnikom zamawianie ich zarówno na terenie biblioteki, jak i z dowolnego komputera podłączonego do Internetu. Głównym źródłem informacji o zasobach biblioteki jest jej strona internetowa. W 2021 roku zarejestrowano **148866** jej odsłon.

Źródła elektroniczne

Dzięki Wirtualnej Bibliotece Nauki użytkownicy mają możliwość korzystania ze źródeł elektronicznych. W 2022 roku UKW posiada dostęp do pełnotekstowych i bibliograficznych baz danych: Ebsco, Science Direct, Springer, Wiley Online Library, PsycARTICLES, Web of Science, Scopus, Legalis. Dostęp do tych zasobów możliwy jest z jednego z 62 komputerów podłączonych do Internetu dostępnych w budynku Biblioteki, jak również z osobistych urządzeń użytkowników, zarówno na terenie uczelni jak i zdalnie, poza siecią UKW. W Bibliotece Oddział Informacji Naukowej prowadzi szkolenia z wyszukiwania informacji (zarówno online, jak i stacjonarnie), co znacznie ułatwia użytkownikom zgromadzenie potrzebnych danych.

Liczba tytułów czasopism i książek tematycznych dostępnych elektronicznie w bazach

Kategoria – Socjologia

Baza	Czasopisma	Książki
Ebsco	200	-
Wiley	114	-
Science Direct	71	3
Springer	63	2670
Razem	448	2673

Academica

Poprzez Cyfrową Wypożyczalnię Publikacji Naukowych Academica (stanowisko w Czytelni Czasopism) Biblioteka UKW umożliwia również dostęp do czasopism i książek tematycznych z zasobów Repozytorium Cyfrowego Biblioteki Narodowej.

Informacje dodatkowe:

Oddział Informacji Naukowej Biblioteki UKW prowadzi i uzupełnia Bazę Dorobku Naukowego Pracowników UKW. Do końca sierpnia 2022 roku do bazy wprowadzono **37 145** rekordów.

Działające od 2013 Repozytorium gromadzi i udostępnia materiały dydaktyczne oraz dorobek naukowy pracowników i doktorantów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Struktura zasobu odpowiada wydziałom i jednostkom uczelni. Głównym celem serwisu jest upowszechnianie dorobku naukowego oraz promocja badań prowadzonych na bydgoskim uniwersytecie. Do końca sierpnia 2022 do repozytorium uczelnianego włączono **8051** publikacji.

Biblioteka UKW, poza podstawową działalnością związaną z gromadzeniem i opracowaniem zasobów, obsługą użytkowników, pracą naukową i dydaktyczną, włącza się aktywnie w życie Uczelni, Miasta i Regionu poprzez udział w Dniach Otwartych, Festiwalach Nauki, Tygodniach Bibliotek. W ciągu roku akademickiego odbywają się wernisaże, wystawy oraz spotkania autorskie. Niestety, z powodu stanu epidemii w 2021 roku Biblioteka zorganizowała samodzielnie lub przy współpracy partnerów łącznie osiem wystaw: w tym dwie historyczno –naukowe, trzy malarstwa, dwie fotografii oraz jedną plakatu. Ponadto w budynku organizowane są przez różne jednostki UKW spotkania, konferencje i warsztaty. W związku z sytuacją epidemiologiczną w ubiegłym roku odbyło się jedynie **74** imprez oraz **86** spotkań, w których brało udział ponad **1 686** zainteresowanych. W 2021 r. naszą placówkę odwiedziło ponad **38 750** osób.

Ze źródeł cyfrowych można korzystać przy stanowiskach komputerowych, ale także poza budynkiem biblioteki przez zalogowanie się do uczelnianej sieci i uzyskanie połączenia przez VPN. W Bibliotece Oddział Informacji Naukowej prowadzi szkolenia z wyszukiwania informacji (zarówno online, jak i stacjonarnie), co znacznie ułatwia użytkownikom zgromadzenie konkretnych danych o administracji zagranicznej. Studenci I roku obowiązkowo przechodzą szkolenie biblioteczne umożliwiające sprawne poruszanie się po bibliotece i jej zasobach. Biblioteka oferuje studentom szereg dodatkowych szkoleń, np. cyfrowe źródła informacji – szkolenie przydatne dla seminarzystów.

Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe są zgodne ze specyfiką oraz przepisami odrębnymi w nich stosowanymi. Instytucje publiczne oraz instytucje korzystające ze środków publicznych zobowiązane są do stosowania infrastruktury i standardów wynikających z tzw. ustawy o dostępności. Osoby prowadzące zajęcia poza uczelnią na bieżąco weryfikują dostępność oraz wyposażenie instytucji, w których odbywają się takie zajęcia, uwzględniając specyfikę poszczególnych zajęć. Osoba będąca opiekunem praktyk na bieżąco weryfikuje możliwość realizacji praktyk w instytucjach, które są zgłaszane przez studentów jako miejsca praktyk.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5

Studenci mogą korzystać z bazy noclegowej zapewnianej przez UKW w dwóch domach studenckich Romek i Atomek (ul. Łużycka 21 i 24). Domy studenckie dysponują pokojami jednoosobowymi, dwuosobowymi, dla osób z niepełnosprawnościami, z bezpłatnym dostępem do Internetu. Studentom UKW przysługuje pierwszeństwo w ubieganiu się o przyznanie miejsca w akademiku. Ewentualne wolne miejsca w domu studenckim, jakie zostają po zakończeniu rekrutacji, są rozdysponowane wśród studentów pozostałych uczelni. W domach studenckich dostępne są także pokoje rotacyjne przeznaczone dla studentów i kadry akademickiej.

Studenci mogą korzystać z bazy sportowej UKW. Dział Dział Obsługi Centrum Edukacji Kultury Fizycznej i Sportu, gdzie oprócz obowiązkowych zajęć z wychowania fizycznego studenci mogą korzystać z oferty sekcji sportowych oraz zajęć fakultatywnych. Dostępne są: pełnowymiarowa hala, basen, siłownia, boisko do piłki nożnej, korty tenisowe. Dział Akademicki Związek Sportowy. Studenci socjologii osiągnęli i osiągają sukcesy w dziedzinach hippiki, wioślarstwa i piłki siatkowej.

Jednostką odpowiedzialną za realizację wsparcia kształcenia studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami jest Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami

https://niepelnosprawni.ukw.edu.pl/strona/niepelnosprawni/kontakt_osoby_niepelnosprawne

Studentom z niepełnosprawnością uczelnia oferuje udogodnienia związane z infrastrukturą:

- alternatywne zajęcia z wychowania fizycznego (goalball, szachy),
- digitalizację materiałów dydaktycznych dla osób niewidomych,
- możliwość korzystania ze zbiorów Akademickiej Biblioteki Cyfrowej UW,
- sekcje sportowe dla osób niepełnosprawnych (goalball, tenis stołowy),
- uczelniany transport osób niepełnosprawnych (projekt „Uniwersytet Równych Szans”),
- wypożyczalnię sprzętu wraz z pomocą tyfloinformatyka (projekt „Uniwersytet Równych Szans”),
- pomoc asystentów bibliotecznych (projekt „Uniwersytet Równych Szans”),
- audiodeskrypcję do materiałów edukacyjnych w formie audiowizualnej.

Uczelnia udziela pomocy finansowej studentom z niepełnosprawnością poprzez stypendia dla osób z niepełnosprawnością oraz pomocy organizacyjnej przez opiniowanie wniosków o indywidualną organizację studiów, przyjmowanie wniosków o urlop zdrowotny, a także pomoc w wypełnianiu wniosków do programu PFRON "Aktywny samorząd" – Moduł II.

Budynek biblioteki posiada windy oraz odpowiednio dostosowane toalety na każdym piętrze. Wszystkie drzwi oznaczone są napisami w alfabecie Braille'a.

Od czerwca 2020 r. w Bibliotece uruchomiona została usługa asystenta bibliotecznego, którego głównym zadaniem jest pomoc studentom i pracownikom z niepełnosprawnością w korzystaniu ze zbiorów bibliotecznych. Pomaga w: digitalizacji i obróbce materiałów dla słabowidzących i niewidomych studentów i pracowników UKW, wyszukiwaniu literatury specjalistycznej, korzystaniu z księgozbioru znajdującego się w Wolnym Dostępie, obsłudze sprzętu specjalistycznego. W Oddziale Wypożyczeń dostępna jest usługa Tłumacza Migam. Aplikacja ta wykorzystuje Polski Język Migowy oraz System Językowo-Migowy i tłumaczy rozmowę online w czasie rzeczywistym. W Czytelni Czasopism znajduje się przenośny powiększalnik Portable Video Magnifier dla osób niedowidzących. W Oddziale Wolnego Dostępu dostępne są kabiny dla osób z dysfunkcją ruchu, słabowidzących oraz niewidomych, które wyposażono w specjalistyczny sprzęt ułatwiający korzystanie ze zbiorów bibliotecznych. Wyposażenie kabin: przenośne powiększalniki Portable Video Magnifier, urządzenie lektorskie skaner Auto Lektor Light, powiększalnik stacjonarny Prodigy Duo 20". Do dyspozycji pozostają trzy zestawy komputerowe wyposażone w: klawiatura dla osób słabowidzących oraz z dysfunkcją ruchu Big Keys LX, klawiatura Dolphin wyposażona w duże kontrastowe napisy, mysz powiększona Big Track, mysz Kensington Trackball Orbit Optical z dużą kulką, skaner OpticBook, oprogramowanie udźwiękowiające Window-Eyes PL, oprogramowanie powiększające Super Nova Reader Magnifier.

Od czerwca 2022 do września 2023 na UKW jest realizowany projekt „Uniwersytet Równych Szans”, którego celem jest poprawa dostępności uczelni dla osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie zmian organizacyjnych, podniesienie świadomości i kompetencji kadry UKW z zakresu niepełnosprawności oraz poprawa dostępności uczelni dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. W zakresie infrastruktury projekt obejmuje”

1. uruchomienie transportu samochodowego oraz wypożyczalni sprzętu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych,
2. likwidację barier architektonicznych poprzez: montaż dwóch dźwigów osobowych oraz zakup składnych szyn/ramp do wózków inwalidzkich;
3. stworzenie systemu nawigacji wewnątrzbudynkowej (aplikacji GIERMEK), przygotowanie materiałów video dla osób z dysfunkcją narządu wzroku i słuchu na kierunku Informatyka dla 6 przedmiotów; opracowanie wirtualnego projektu 3D wybranych budynków UKW i zapewnienia orientacji przestrzennej dla studentów i pracowników;
4. stworzenie 30 aktów prawnych odnoszących się do funkcjonowania ON w różnych sferach życia akademickiego;
5. usługę asystenta bibliotecznego, usługę doradztwa w zakresie aktywizacji zawodowej oraz praktyk studenckich dla studentów i doktorantów niepełnosprawnych, uruchomienie sekcji sportowej tenisa stołowego ON i utworzenie pracowni językowej uwzględniającej pomoce dydaktyczne dla osób niedosłyszących, niewidomych i słabowidzących.

Dostępny jest także inny sprzęt specjalistyczny (w bibliotece pracownia z tablicą interaktywną oraz programem DisplayNote dostosowana dla osób z niepełnosprawnością ruchową oraz wzroku, urządzenie lektorskie dla osób niewidomych, dyktafony dla osób mających problemy z robieniem notatek, pętle indukcyjne w salach wykładowych, system FM dla osób słabosłyszących).

W Centrum Edukacji Kultury Fizycznej i Sportu Uniwersytet dysponuje dostosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami basenem oraz salą gimnastyczną z szatniami i sanitariatami.

Monitorowanie, ocena i doskonalenie bazy dydaktycznej

Dotychczas nie były prowadzone rozbudowane i systemowe badania dotyczące oceny przez studentów infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej. Studenci mają możliwość wyrażania swoich opinii podczas spotkań z władzami lub opiekunami roczników bezpośrednio lub poprzez Samorząd Studencki oraz w procesie ankietyzacji w USOSweb po zakończeniu każdego z semestrów. W ankietach w r.a. 2021/2022 studenci oceniali infrastrukturę według następujących wskaźników: tygodniowy plan zajęć, liczebność grup konwersatoryjnych, warunki odbywania zajęć (dostosowanie sal dydaktycznych do liczebności grup), wyposażenie sal w sprzęt i pomoce dydaktyczne, zabezpieczenie procesu kształcenia w zakresie dostępności zbiorów bibliotecznych oraz obsługa studentów przez BOS. W r.a. 2022/2023 studenci będą oceniać infrastrukturę według następujących wskaźników: tygodniowy plan zajęć, komfort odbywania zajęć, dostosowanie sal dydaktycznych do liczebności grup, wyposażenie sal w sprzęt i pomoce dydaktyczne zabezpieczenie procesu kształcenia w zakresie dostępności zbiorów bibliotecznych względem zajęć w semestrze, dostosowanie infrastruktury do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, wsparcie studentów z niepełnosprawnością w osiąganiu założonych efektów uczenia się i obsługa studentów przez BOS.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Katedra Socjologii Kultury i Komunikowania współpracuje z przedstawicielami środowiska społeczno-gospodarczego, co pozwala na modyfikowanie programu studiów odpowiednio do potrzeb rynku pracy oraz na realizację wspólnych działań z podmiotami zewnętrznymi.

Ocena i doskonalenie form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji odbywa się na bieżąco w ramach prac Rady Kierunku. W pracach Rady Kierunku uczestniczy interesariusz, przedstawiciel środowiska społeczno-gospodarczego (przedstawicielka Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy). Optymalne dostosowanie programów studiów stanowić ma podwalinę spójności wiedzy studentów z wymogami generowanymi w przyszłości przez potencjalnych pracodawców. Program studiów przygotowujące do pracy w każdym z trzech sektorów: publicznym, prywatnym i pozarządowym. Dlatego też współpraca z podmiotami zewnętrznymi obejmuje przedstawicieli wszystkich sektorów życia społeczno-gospodarczego.

Do najważniejszych interesariuszy zewnętrznych zaliczyć należy:

1. Urząd Statystyczny w Bydgoszczy – przedstawicielka US na bieżąco pracuje w Radzie Kierunku wspierając działania Katedry i sugerując zmiany w programie nauczania, studenci i studentki mają możliwość realizowania praktyk zawodowych w US oraz korzystania ze szkoleń (np. szkolenia dotyczące Narodowego Spisu Powszechnego, baz danych GUS), wykładowych socjologii uczestniczyli w pracach jury Olimpiady Statystycznej,
2. Bydgoskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu - studenci i studentki mają możliwość realizowania praktyk zawodowych w BCOPW oraz uczestniczyli w wizytach studyjnych pozwalających poznać specyfikę sektora pozarządowego,
3. Fundacja Instytut Dyskursu i Dialogu - studenci i studentki mają możliwość realizowania praktyk zawodowych w INDiD, przedstawiciele fundacji prowadzą dla studentów szkolenia z krytycznego podejścia do informacji medialnych i rozpoznawania fake newsów,
4. Związek Stowarzyszeń Kongres Ruchów Miejskich - studenci i studentki mają możliwość realizowania praktyk zawodowych w KRM, korzystać z oferty szkoleniowej KRM oraz uczestniczyć w wydarzeniach organizowanych i współorganizowanych przez KRM (np. VII KRM w Ostródzie i Ławie, VIII KRM w Lublinie, World Uran Forum w Katowicach),

5. Pracowania Badań i Konsultacji Społecznych Socjoteka - studenci i studentki mają możliwość realizowania praktyk zawodowych oraz wsparcia mentoringowego oferowanego przez pracowników.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego często uczestniczą w realizacji przedmiotów i są zapraszani na wybrane zajęcia dydaktyczne.

Współpraca z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego odbywa się także w ramach działań Koła Naukowego Studentów Socjologii, np. spotkania z przedstawicielami firm badawczych i organizacji pozarządowych, spotkania autorskie, projekty badawcze.

Studenci i studentki w ramach projektów i obozów badawczych prowadzili badania dla:

1. Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy – badania fokusowe dotyczące satysfakcji z pracy i rozwoju instytucji,

2. Grodziska Owidz – badania ruchu turystycznego,

3. Gminy Kaliska – badania dotyczące potrzeb mieszkańców w związku z nową inwestycją,

4. Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy - badania w gminie Trzeciewnica.

Współpraca z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego odbywa się w ramach wyjazdów studyjnych, w ramach których studenci i studentki mieli możliwość spotkania m.in. z przedstawicielami:

1. Sejmu RP,

2. Bydgoskiego Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu w Bydgoszczy,

3. Fundacji Stocznia w Warszawie,

4. Stowarzyszenia Tak dla Łodzi,

5. Urzędu Miasta Malborka,

6. Urzędu Miasta Łodzi,

7. Centrum Sztuki Współczesnej w Gdańsku,

8. Spółdzielni Socjalnej Fabryka Inicjatyw w Malborku,

9. Inkubatora Energii Sąsiedzkiej na Dolnym Mieście w Gdańsku

10. Kuźni i Domu Sąsiedzkiego w Gdańsku-Oruni,

11. Fundacji Ładowarka z Włocławka,

12. Fundacji Immo,

13. RTV EURO AGD

14. Stowarzyszenie Integracja i Współpraca - Organizator Welconomy Toruń.

Studenci mają również możliwość udziału w ogólnopolskich konferencjach naukowych organizowanych przez pracowników. Pracownicy Katedry Regularnie współpracują z organizatorami Welconomy Forum in Toruń (<https://www.welconomy.pl/>), studenci mają możliwość bezpłatnego udziału w jednym z najważniejszych wydarzeń społeczno-gospodarczych w regionie.

Wykładowcy prowadzący zajęcia na kierunku socjologia aktywnie wspierają coroczną inicjatywę Bydgoski Festiwal Nauki. W jego ramach dla mieszkańców Bydgoszczy i okolic prowadzą wykłady, warsztaty i inne formy popularyzowania wiedzy ekonomicznej, w ten sposób szeroko współpracując ze środowiskiem lokalnym.

Ważnym obszarem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest także współpraca z lokalnymi mediami (przede wszystkim z Radiem PIK oraz TVP Oddział w Bydgoszczy), w których w charakterze ekspertów występują pracownicy Katedry Socjologii Kultury i Komunikowania, w tym wypowiadając się co do bieżących kwestii społecznych.

Realizacja praktyk zawodowych w podmiotach z wszystkich sektorów stanowi cenną możliwość nawiązywania kolejnych kontaktów oraz bieżącej weryfikacji oczekiwań rynkowych wobec absolwentów socjologii. Dla studentów i studentek współpraca społeczno-gospodarcza prowadzona w ramach działalności Katedry Socjologii Kultury i Komunikowania to szansa na poszerzenie kompetencji, weryfikacji swojej wiedzy i umiejętności oraz planowania kariery zawodowej.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku socjologia jest koordynowane przez specjalistyczną jednostkę organizacyjną funkcjonującą na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, czyli Biuro Współpracy Międzynarodowej. Aktualnie dla studentek i studentów socjologii przygotowano ofertę wyjazdów w ramach Programu Erasmus do 10 uczelni europejskich. Są to: Uniwersytet w Zagrzebiu (Chorwacja), University of West Bohemia (Czechy), Universidad de Granada (Hiszpania), Universidad de La Laguna (Hiszpania, Teneryfa), Riga Stradins University (Łotwa), Universidade do Minho (Portugalia), Ordu University (Turcja), Duzce University (Turcja), Kadir Has University (Turcja), Università degli Studi di Perugia (Włochy). Wszystkie informacje organizacyjne, formularze, wymagania i zasady udziału w Programie Erasmus są dostępne na stronie internetowej Biura Współpracy Międzynarodowej: <http://www.bwm.ukw.edu.pl/>.

Jak dotąd z oferty wyjazdu na studia w ramach Programu Erasmus skorzystało trzynastu studentów. Wyjechali oni na University de Minho w Portugalii w latach 2010-2014. Ponadto na tę samą uczelnię wyjechały dwie osoby na praktyki.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku socjologia realizowali wyjazdy zagraniczne w celu prowadzenia zajęć oraz odbywania szkoleń. Podnoszą oni także swoje kwalifikacje i znajomość języka angielskiego podczas zajęć grupowych i indywidualnych z tutorem organizowanych na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w ramach realizowanych na uczelni dofinansowanych ze środków europejskich projektów związanych z rozwojem jakości kształcenia: Innowacyjny Dydaktyk, Stawiamy na Rozwój UKW.

Nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku socjologia prowadzą także zajęcia dla studentów zagranicznych, studiujących na UKW w ramach Programu Erasmus. Realizują następujące przedmioty: *Public consultations - redefining democracy* (15 h), *Urban regeneration (revitalisation) as a social, cultural and spatial phenomenon* (15 h), *Civic society in Poland* (15 h), *Introduction to Sociology* (15 h), *Immigrants in European Union* (30 h), *Intercultural Communication* (30 h), *Anti-Discrimination Workshops* (20 h). Studenci są także zachęceni do studiowania literatury socjologicznej w j. angielskim, wykorzystywania danych, raportów, opracowań w j. angielskim do przygotowywania zadań zleczanych przez nauczycieli, a także do wykorzystywania literatury, materiałów prasowych, raportów w j. angielskim podczas pisania prac dyplomowych.

Ponadto nauczyciele akademicy odbyli następujące wyjazdy zagraniczne, podczas których realizowali zajęcia dydaktyczne dla studentów m.in. w ramach Programu Erasmus oraz odbywali szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe, m.in. w Limassol na Cyprze (Erasmus + w roku 2017), w Horní Suchá w Czechach (Erasmus + w roku 2021), University of Minho (Erasmus+, 2019), University of Granada (Erasmus+ w roku 2019). Ponadto pracownicy szkolili się podczas SURF Scotland's Regeneration Forum (2018, British Council), podczas Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast (Bruksela, Komisja Europejska 2018), w Chorwacji podczas International Conference "Marching the Split. Turning places into spaces" (2019), *Erasmus For Training* w Słowenii (2019), *World Urban Forum*, gdzie dr Marta Jaskulska wzięła udział w pracach zespołu ds. programowych, moderowanie 2 paneli (*Network for Building Good Cities, Green City Summary Discussion*, 2022). Zdobyte podczas międzynarodowych wyjazdów, szkoleń i zajęć wiedza, doświadczenia i umiejętności są na bieżąco aplikowane i przekazywane studentom i studentkom socjologii.

Studenci socjologii w ramach programu studiów realizują zajęcia w j. obcym (lektorat) w wymiarze 120 h dydaktycznych. Kurs jest prowadzony przez Pracownika Studium Języków Obcych i Tłumaczeń UKW, który jest odpowiedzialny na weryfikację efektów kształcenia.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Studenci kierunku socjologia uzyskują różnego typu, interdyscyplinarne wsparcie w zakresie zdobywania wiedzy, uzyskiwania kompetencji zawodowych i osobistych oraz podczas wdrażania ich na rynek pracy. Wszelkie formy wsparcia są poddawane dyskusji oraz doskonaleniu w ramach funkcjonujących na UKW biur i instytucji oraz w ramach prac rady kierunku.

Studenci I roku w roku akademickim 2021/2022 uzyskali wsparcie w postaci szeregu zajęć o charakterze wyrównawczym do studiowania na poziomie wyższym (30h). Co roku odbywają zajęcia i szkolenia realizowane z Pracownikami Biura Karier, Biblioteki UKW. Ponadto prowadzone są warsztaty antydyskryminacyjne z psychologiem. Studenci odbyli obowiązkowe szkolenie BHP oraz z zakresu praw studenta, które przeprowadził Samorząd Studencki UKW. Sposób realizacji tych zajęć reguluje zarządzenie Rektora nr 96/2020/2021 w sprawie organizacji zajęć wprowadzających dla studentów pierwszych roczników https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/12485/96_zajecia_wprowadzajace.pdf Studentów na co dzień wspierają opiekunowie roczników, którzy rozpoczynają swoją pracę od spotkań informacyjno-organizacyjnych, a później w miarę potrzeb, rozwiązują konflikty, mediują, udzielają porad, zapoznają z Regulaminem Studiów, pomagają w przypadku trudności w nauce, zapoznają z systemami wsparcia materialnego, omawiają program studiów itd. Obowiązki opiekunów są szczegółowo określone w Art. 21 Regulaminu Studiów UKW. Studentów z niepełnosprawnościami na co dzień wspiera specjalnie powołany Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami, gdzie mogą uzyskać wszelką pomoc i jest realizowana bezpośrednia obsługa studentów.

Na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy działa prężnie Samorząd Studencki, który jest kolegialnym reprezentantem studentów na uczelni <http://samorzad.bydgoszcz.pl/>.

Na uczelni przewidziano możliwość skorzystania ze wsparcia psychologicznego, którego udziela psycholog w Dziale ds. Osób z Niepełnosprawnościami oraz Pełnomocnik Rektora ds. Pomocy Psychologicznej dr Kamilla Komorowska. Dyżury Pełnomocnika Rektora ds. Pomocy Psychologicznej UKW dla całej społeczności akademickiej w Akademiku "Atomek", ul. Łużycka 21 pok. 5 lub w formie zdalnej na MS Teams. Kontakt do psychologa znajduje się na stronie internetowej: <https://pomocpsychologiczna.ukw.edu.pl/jednostka/pomoc-psychologiczna/informacje>, pod adresem mailowym pomocpsychologiczna@ukw.edu.pl bądź tel. 573 915 376.

Studenci socjologii mogą korzystać z systemu stypendialnego, który został określony w Regulaminie Studiów. Studenci mogą skorzystać ze stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium Rektora dla najlepszych studentów, stypendium ministra za osiągnięcia w nauce, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe, zapomogi. Wszystkie sprawy związane z tym obszarem koordynuje Biuro Rekrutacji i Spraw Studenckich https://stypendia.ukw.edu.pl/strona/sprawy_socjalne/stypendia . Bieżącą obsługą studentów zajmuje się Biuro Obsługi Studenta Kolegium IV https://www.ukw.edu.pl/jednostka/kolegium_iv/biuro-obslugi-studentow, które mieści się w budynku na ul. Ogińskiego 16, w pok. 602. W wymienionych instytucjach pracuje wykwalifikowana, doświadczona kadra, która doskonale wywiązuje się z obowiązków administracyjnych.

Na kierunku socjologia działa Koło Naukowe Studentów Socjologii, którego Opiekunką jest dr Marta Jaskulska. Jest to organizacja studencka działająca na rzecz rozwoju zarówno swojego kierunku studiów, jak i rozwoju naukowego swoich członków. Koło prowadzi intensywną działalność i realizuje szereg projektów o charakterze naukowym (na przykład: opracowanie projektu badań na temat osób wykluczonych w mieście, udział w obozach badawczych) a także integracyjnym (np.: socjowigilie). Studenci działają także w sekcjach sportowych, gdzie uzyskują osiągnięcia sportowe w dyscyplinach: wioślarstwo, jeździectwo i siatkówka.

Pracownicy mający zajęcia na kierunku socjologia organizują szkolenia dla studentów, m.in. w GUS, szkolenia Dyskurs, Dialog. Realizowane są zajęcia z przygotowania się do rozmów kwalifikacyjnych, pisania CV itd. Wszyscy nauczyciele akademicki pozostają do dyspozycji studentów podczas regularnych dyżurów i poza nimi. Udzielają bieżącej pomocy, reagują na zgłaszane problemy, udzielają stałego wsparcia wszystkim potrzebującym. Udzielają informacji na temat skutecznych metod uczenia się i konsultują w przypadku wystąpienia trudności w nauce lub o charakterze osobistym. Absolwenci kierunku socjologia na UKW założyli w 2021 roku stowarzyszenie zwykłe "Socjosfera", którego celem jest w pierwszej kolejności jest działanie na rzecz rozwoju socjologii oraz upowszechnianie wiedzy socjologicznej w społeczeństwie.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców

Wszystkie dokumenty, akty prawa, informacje dot. struktury i procedur ogólnouczelnianych oraz aktualności dostępny jest na stronie internetowej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego (www.ukw.edu.pl), w szczególności:

1. Biuletyn Informacji Publicznej, gdzie można znaleźć akty prawne oraz dane kontaktowe (<https://bip.ukw.edu.pl/jednostka/biuletyn-informacji-publicznej>),
2. portal rekrutacyjny, gdzie dostępne są informacje dla przyszłych studentów o kierunkach i ich charakterystyce, stopniach kształcenia, warunkach i terminach rekrutacji (<https://rekrutacja.ukw.edu.pl>). Osoby zainteresowane mogą znaleźć szczegółowe informacje o zasadach rekrutacji, w tym między innymi wykaz wymaganych dokumentów, informacje o sposobie naliczania punktów dla różnych typów matur, informacje dla kandydatów na studia z niepełnosprawnościami, zasady przyjmowania na określone kierunki absolwentów studiów I i II stopnia, zasady przyjmowania obcokrajowców, dane o wysokości opłat za studia niestacjonarne i podyplomowe, odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania,
3. strona kolegium IV, gdzie dostępne są informacje o Radzie Kolegium funkcjonowaniu Rady, Biurze Obsługi Studenta, procedurach (Indywidualna Organizacja Studiów, egzaminy, przeniesienie z innej uczelni, zmiana kierunku, dyplomowanie), wnioski dla studentów związane z ww. procedurami, informacje o skargach i wnioskach oraz konkursach dla studentów (https://www.ukw.edu.pl/jednostka/kolegium_iv/biuro-obslugi-studentow),
4. portal Działu ds. Osób z Niepełnosprawnościami, gdzie dostępne są informacje dotyczące wsparcia dla kandydatów i studentów z niepełnosprawnościami (<https://niepelnosprawni.ukw.edu.pl>),
5. strona Biblioteki UKW, gdzie można znaleźć dane kontaktowe, informacje o funkcjonowaniu i zasobach, dostęp do zasobów cyfrowych (<https://biblioteka.ukw.edu.pl/>).

Publicznie dostępne są adresy e-mailowe pracowników dydaktycznych, naukowo-dydaktycznych, administracyjnych UKW (w domenie ukw.edu.pl). Aby zapewnić bezpieczeństwo danych, pracownicy korzystający z aplikacji pocztowej Zimbra poza siecią uczelnianą obowiązani są do korzystanie z połączenia za pomocą VPN.

Publicznie dostępne są wszelkich formularze, a także mapy obrazujących umiejscowienie poszczególnych obiektów uczelni.

Wszystkie dokumenty, informacje dotyczące instytutowych procedur, regulaminów, harmonogramów oraz inicjatyw podejmowanych w instytucie znajduje się na stronie głównej Instytutu Komunikacji Społecznej i Mediów (<https://komunikacjaspoleczna.ukw.edu.pl>). Informacje na temat bieżącej działalności Instytutu znajdują się na stronie internetowej w zakładce Aktualności. Studenci znajdą tam informacje o bieżącej działalności Instytutu, osiągnięciach studentów i wykładowców, konferencjach, spotkaniach kół naukowych, konkursach, dodatkowych wykładach. Tu znajdują się również informacje na temat bieżących, istotnych spraw dotyczących funkcjonowania Instytutu. Na stronie Instytutu w zakładce Studia znajdują się bieżące informacje dotyczące studiów (np. dyżury pracowników, terminy egzaminów, harmonogram egzaminów dyplomowych, opiekunowie roczników, program praktyk, oferta seminaryjna, regulamin dyplomowania), informacje o radach Kierunków, jakości kształcenia, studiach podyplomowych, kursach prowadzonych w j. angielskim. Informacje dla studentów oraz o działaniach prowadzonych przez Katedrę Socjologii Kultury i Komunikowania udostępniane są na stronie: <https://socjologiakultury.ukw.edu.pl/jednostka/katedra-socjologii-kultury> oraz profilu Katedry na portalu Facebook (<https://www.facebook.com/socjologiaukw>). Na stronie Katedry dostępne są informacje dotyczące Katedry (aktualności, pracownicy, dyżury pracowników, opis katedry i zrealizowanych konferencji), studentów (aktualności, plan zajęć, terminy egzaminów, opiekunowie roczników, informacja o praktykach, zrealizowanych projektach, wyjazdach studyjnych oraz informacja o kole naukowym), kandydatów (opis kierunku, informacja o współpracy z instytucjami) oraz oferta dla szkół i instytucji. Na wymienionych stronach udostępnione są również: wykaz przedmiotów realizowanych w danym cyklu kształcenia, informacje o możliwościach wyjazdów za granicę w ramach programu Erasmus+, dane o wsparciu finansowym dla studentów (w postaci stypendiów, dofinansowania do nauki, wsparcia dla studentów wyróżniających się szczególnymi osiągnięciami, dopłat do mieszkania, zapomóg), a także różnorodne inne informacje przydatne dla studentów i kandydatów na studia. Są to nie tylko informacje bezpośrednio związane ze studiami (jak opisy wszelkich procedur, w tym procedury dyplomowania czy procedury związanej z indywidualną organizacją studiów, terminy dyżurów pracowników, bieżące modyfikacje w planach zajęć, działalność kół naukowych, relacje i zdjęcia z aktualnych wydarzeń), ale również takie, które ułatwiają studentom, zwłaszcza nowym, bieżące funkcjonowanie na Uczelni.

Dostęp do informacji realizuje również szereg pakietów systemu USOS (USOSweb, katalog przedmiotów i sylabusy, archiwum prac dyplomowych APD, system ankietowania, system rejestracji na zajęcia, informacje dot. jednostek, pracowników): <https://www.usosweb.ukw.edu.pl> Studenci i pracownicy Katedry, przy współpracy z podmiotami zewnętrznymi, tworzy materiały promocyjne na potrzeby rekrutacji w postaci filmów, które są szeroko w sieci Internet min. przy udziale mediów społecznościowych (np. https://www.youtube.com/watch?v=tu_RuZyO2AI, <https://www.facebook.com/socjologiaukw/videos/786337532777747>). Wymienione strony są na bieżąco monitorowane i uaktualniane. Osoby odpowiedzialne to administrator strony, Dział Promocji oraz wyznaczeni pracownicy Instytutu.

Podstawowe informacje na stronie głównej UKW udostępniane są w j. angielskim. Uczelniane strony www przystosowane są również dla osób słabowidzących i niedowidzących.

Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji

Zakres udostępnianych informacji monitorowany i aktualizowany jest na bieżąco przez administratorów stron oraz sekretariat Instytutu. Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia oraz Rada Kierunku prowadzi weryfikację dostępności i aktualności informacji o programie i procesie kształcenia dla studentów i innych interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Politykę UKW w zakresie kształcenia koordynuje Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia (URK), opracowując strategię rozwoju Uczelni w zakresie jakości kształcenia. URK nadzoruje między innymi zgodność prowadzonych w Uczelni kierunków z wymogami określonymi w przepisach zewnętrznych oraz wewnętrznych czy sposób potwierdzania efektów uczenia się. URK działa na podstawie Zarządzenia Nr 21/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 29 października 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11373/21_Regulamin_Rady_URK.pdf oraz Regulaminu Studiów (§ 4), przyjętego Uchwałą Nr 25/2019/2020 Senatu UKW z dnia 26 kwietnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego obowiązujący od 1 października 2020 [https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11568/ za%C5%82%C4%85cznik_nr_1_-_Regulamin_studi%C3%B3w.pdf](https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11568/za%C5%82%C4%85cznik_nr_1_-_Regulamin_studi%C3%B3w.pdf). Funkcjonujący w UKW System Zapewnienia Jakości Kształcenia na poziomie ogólnouczelnianym realizują m.in.: Rektor, Senat, Prorektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia, URK, a na poziomie Instytutu: Prorektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia, Dyrektor Kolegium IV, Rada Kolegium IV, Dyrektor IKSIM, Zastępca dyrektora IKSIM ds. kształcenia, Rada Kierunku Socjologia.

Zastępca dyrektora IKSIM ds. kształcenia określa m.in. obsadę zajęć wg ustawowych regulacji i kompetencji kadry pracowników naukowo-badawczych zgodnie z profilem praktycznym, ustala różnice programowe, harmonogramy egzaminów, powołuje opiekunów roczników i praktyk zawodowych, dba o terminowe podawanie do wiadomości studentów planu studiów, rozkładów zajęć, sylabusów, wyników sesji egzaminacyjnej i zaliczeń zgodnie z § 8 regulaminu studiów UKW.

Rada kierunku socjologia działa w oparciu o Zarządzenie Nr 19/2019/2020 Rektora UKW z dnia 29 października 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Rady Kierunku w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy https://www.ukw.edu.pl/akty-prawne/plik/11371/19_Regulamin_Rady_kierunku.pdf. W skład Rady wchodzi, oprócz wykładowców, przedstawiciel studentów oraz interesariusz zewnętrzny. Rada kierunku zgodnie z § 4 regulaminu studiów UKW projektuje proces kształcenia, m.in. określa zasady odbywania i zaliczania praktyk zawodowych, szczegółowe zasady procesu dyplomowania, w tym przygotowania i oceny prac dyplomowych oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego, a także przygotowuje propozycje zmian w programach studiów.

W roku akademickim 2021/2022 rada kierunku dokonała modyfikacji programu studiów w oparciu o wymienioną wyżej procedurę. Powodem podjęcia decyzji o wprowadzeniu zmian w programie studiów była konieczność dostosowania programu studiów do obowiązujących przepisów prawa, potrzeba zwiększenia ilości godzin praktyk zawodowych zgodnie z zaleceniami PKA, które znajdują się na stronie Komisji, opinie i propozycje studentów i studentek na temat możliwości udoskonalenia programu studiów, jeszcze lepsze dostosowanie oferty zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Ponadto podczas przygotowania modyfikacji brane pod uwagę były uwagi interesariuszy współpracujących z Radą Kierunku Socjologia, sugestie przedsiębiorców oraz badania satysfakcji studentów. Opinie na temat konieczności zmian wyrażała także przedstawicielka studentów w Radzie Kierunku Socjologia. Podczas określania kierunków zmian w programie studiów wykorzystane zostały także dane zastane na temat lokalnego rynku pracy.

Modyfikacje wprowadzone do programu studiów są motywowane dynamicznymi zmianami zachodzącymi w ramach społeczeństwa polskiego, ale także w ramach wspólnoty europejskiej i społeczeństwa globalnego. Procesy związane ze starzeniem się społeczeństwa, wyzwania ekonomii społecznej, przemiany w obszarze społeczeństwa informacyjnego, problemy społeczne związane z pandemią, wpływające na zdrowie publiczne, wymagają profesjonalnej diagnozy przy użyciu metod oraz narzędzi, którymi dysponuje socjologia. Niemal każdy dobry projekt, realizowany ze środków UE wymaga odpowiedniej diagnozy oraz ewaluacji, dlatego wprowadzone zostały dodatkowe przedmioty, podczas których studenci zdobędą wiedzę, umiejętności i kompetencje konieczne do realizacji projektów badawczych oraz z zakresu innowacji społecznych. Kompetencje, które zostaną rozwijane dzięki modyfikacjom w programie studiów sprawią, że absolwenci socjologii mogą uzyskać satysfakcjonujące zatrudnienie nie tylko w sektorze badawczym, ale i w administracji publicznej, działach HR, organizacjach pozarządowych.

Procedura modyfikacji programu studiów, zrealizowana w roku akademickim 2021/2022 została opisana w przekazanej za pośrednictwem Działu Jakości i Organizacji Kształcenia Władzom Uczelni dokumentacji. Projekt został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Kierunku Socjologia, specjalistów z zakresu socjologii będących wykładowcami UKW, Dyrektora Kolegium IV dr Joannę Gomoliszek, zastępcę dyrektora IKSIM ds. kształcenia dr Annę Garczewską, Radę Kolegium IV, właściwy organ Samorządu Studentów, Przedstawicielkę Studentów w Radzie Kierunku, Panią Monikę Przybylak, Przedstawicielkę interesariuszy zewnętrznych, Panią Małgorzatę Górkę (Główny Urząd Statystyczny w Bydgoszczy) oraz przez troje członków Zarządu Koła Naukowego Studentów Socjologii. Zmodyfikowany program studiów został przyjęty przez Senat UKW i obowiązuje od 1.10.2022 r.

Jakość kształcenia podczas pandemii COVID-19, gdy zajęcia dydaktyczne realizowane były z wykorzystaniem metod i technik pracy na odległość, monitorowana była przez Dyrektora Kolegium IV i z-cę Dyrektora Instytutu Komunikacji Społecznej i Mediów w trybie ciągłym. Każdy nauczyciel akademicki, realizujący zajęcia na kierunku socjologia miał obowiązek dodać Dyrektora Kolegium IV i z-cę Dyrektora Instytutu do wszystkich zespołów na MS Teams, gdzie realizowane były zajęcia dydaktyczne. Prowadzona była m.in. kontrola terminowości odbywania zajęć oraz jakości kształcenia, wykorzystanie narzędzi komunikacyjnych. Sposób odbywania zajęć zdalnych był również monitorowany przez Samorząd Studencki, który przeprowadzał ankiety wśród studentów w zakresie m.in. terminowości zajęć oraz oceny formy zajęć, w tym również na tle zajęć stacjonarnych (pytano np. czy studenci lepiej przyswajają wiedzę w trakcie zajęć stacjonarnych czy online).

Ankietyzacja

W celu doskonalenia procesu dydaktycznego prowadzone są badania ewaluacji wewnętrznej po każdym semestrze. Podstawę prawną stanowi Zarządzenie 46/2019/2020 Rektora UKW z dnia 2 marca 2020 r. w sprawie ustalenia ogólnouczelnianej procedury ankietyzacji jakości kształcenia w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego. Proces ankietyzacji obejmuje ocenę zajęć dydaktycznych prowadzonych na kierunku oraz ocenę środowiska kształcenia.

W ankietach w roku akademickim 2021/2022 studenci oceniali środowisko kształcenia oraz odbywane zajęcia. Zajęcia były oceniane w skali od 1 do 5 według następujących wskaźników: czy prowadzący zapoznał z sylabusem na pierwszych zajęciach, czy prowadzący był dostępny na dyżurach/konsultacjach, czy zajęcia odbywały się punktualnie i zgodnie z planem, czy prowadzący był przygotowany do zajęć, czy treści przekazywane były w sposób jasny i przystępny, czy tempo zajęć było dostosowane do możliwości studentów, czy prowadzący był taktowny i życzliwy dla studentów, czy zajęcia inspirowały do samodzielnego poszerzania wiedzy, czy zajęcia umożliwiły zdobycie nowej wiedzy i umiejętności, czy weryfikacja efektów uczenia się była zgodna z podanymi kryteriami.. W r.a. 2022/2023 studenci będą oceniać wykładowców według tych samych wskaźników, natomiast w zakresie oceny środowiska kształcenia będą m.in. oceniać dostosowanie infrastruktury do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, wsparcie studentów z niepełnosprawnością w osiąganiu założonych efektów uczenia się, zapobieganie zachowaniom niepożądanym, dyskryminacyjnym oraz ryzykownym oraz wsparcie psychologiczne w trakcie procesu studiowania.

Wyniki ankietyzacji są przedmiotem analizy a pozyskane informacje zwrotne od studentów dotyczące jakości kształcenia i pracy wykładowców na kierunku są istotnym elementem podnoszenia jakości kształcenia w IKSIM. Wyniki analizy stanowią podstawę konsultacji z dyrektorem instytutu, zastępcą dyrektora IKSIM ds. kształcenia oraz radą kierunku w celu zapewniania odpowiedniej jakości kształcenia w IKSIM. Wyniki szczegółowe dotyczące poszczególnych nauczycieli akademickich są dostępne w systemie USOS a zbiorcze są na stronie internetowej: https://www.ukw.edu.pl/jednostka/kolegium_iv/ankietyzacja

Wyniki ankiet dostępne za semestr zimowy 2021/2022 w zakresie oceny wykładowców prowadzących zajęcia na kierunku socjologia są dobre, a pojawiające się komentarze studenckie pozytywne.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	MOCNE STRONY <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost zainteresowania kierunkiem socjologia przez kandydatów na studia. 2. Wsparcie ze strony władz uczelni. Poszerzanie kadry wykwalifikowanej, zaangażowanej, inwestującej w swój rozwój zawodowy (podejmowane liczne szkolenia, studia podyplomowe, kursy), przyjaznej i życzliwej dla studentek i studentów, dbającej o jakość kształcenia. 3. Kameralne warunki studiowania, dobra atmosfera sprzyjająca nawiązywaniu pozytywnych i bezpośrednich relacji mistrz - student. Indywidualizacja procesu kształcenia i dyplomowania. 4. Czynny udział Studentek i Studentów w tworzeniu programu studiów, aktywny udział w pracy Rady Kierunku, konsultowanie ważnych spraw na partnerskich zasadach. 5. Organizowanie cyklicznych wyjazdów studialnych i badawczych dla Studentek i Studentów.	SŁABE STRONY <ol style="list-style-type: none"> 1. Ze względu na obowiązujące przepisy prawa uniemożliwienie zgłoszenia przez Rektora dyscypliny socjologia do oceny parametrycznej. 2. Część pracowników związanych z dyscypliną socjologia przeszła do innych jednostek, co spowodowało niski stan zatrudnienia w obecnej katedrze. 3. Brak oferty studiów drugiego stopnia. 4. Studenci i Studentki socjologii nie wykorzystują oferty wymiany krajowej i międzynarodowej pomimo istniejącej na uczelni oferty w tym zakresie oraz stosowanych zachęt. 5. Niewystarczające doposażenie niektórych sal dydaktycznych w nowoczesny sprzęt wspierający prowadzenie zajęć.

Czynniki zewnętrzne	SZANSE	ZAGROŻENIA
	<ol style="list-style-type: none"> 1. W Bydgoszczy Uniwersytet Kazimierza Wielkiego jest jedyną uczelnią kształcąca na kierunku socjologia, co oznacza, że nie ma konkurencji w tym zakresie. 2. W Bydgoszczy i okolicach Studentki i Studenci socjologii są poszukiwanymi pracownikami w sektorze publicznym i prywatnym - zdobywane wiedza i kompetencje są zgodne z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy. 3. Szanse rozwoju kierunku są powiązane ze wzrostem demograficznym. Obserwujemy związany z nim wzrost liczby kandydatów na studia. 4. Warunki prawne sprzyjające zatrudnianiu socjologów (na przykład: wymagania przygotowywania diagnoz i ewaluacji przez instytucji; obowiązek przeprowadzania konsultacji społecznych, potrzeba przeprowadzania analiz danych w przedsiębiorstwach, potrzeba realizowania badań społecznych i marketingowych). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. W Bydgoszczy jest niewystarczająca ilość instytucji o charakterze badawczym, w których Studentki i Studenci mogliby właściwie realizować praktyki zgodne z profilem studiów. 2. Niestabilne prawo, zmienne przepisy w obszarze szkolnictwa wyższego. 3. Niskie przygotowanie maturzystów przez system edukacji do nauki na poziomie akademickim. Zbyt małe zainteresowanie studiami przez wybitnych studentów szkół ponadpodstawowych. 4. Funkcjonowanie w warunkach niepewności w kontekście sytuacji sanitarnej i pandemicznej oraz wojny na Ukrainie

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia .....(miejsowość)

